

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra sinologie

Bakalářská práce

Šimon Suk

**Citáty z čínských klasiků v projevech generálního tajemníka Xi
Jinpinga (ideově tematický rozbor)**

Quotations from Chinese classical literature in speeches by CPC Secretary
General Xi Jinping (themes and ideas)

Praha 2021

Vedoucí práce: prof. PhDr. Olga Lomová, CSc.

Za velikou ochotu, cenné rady a připomínky, bez nichž by má práce nemohla vzniknout, bych rád poděkoval prof. PhDr. Olze Lomové, CSc. Poděkování samozřejmě patří i mým rodičům a přátelům za vytrvalou podporu.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, dne 10.5. 2021

.....

Šimon Suk

Abstrakt

Bakalářská práce představí praxi využívání odkazů na známé výroky čínských autorů v projevech generálního tajemníka ÚV KS Číny Xi Jinpinga. Hlavním pramenem práce bude první reprezentativní výběr z roku 2015, kde jsou tyto citáty vybrané, uspořádané do jednoho celku a opatřené vysvětlujícím komentářem. Práce představí celkovou koncepci, cíle, které si kladli editoři, v základních obrysech volbu zdrojů (autoři, žánry, období) a témata, k nimž se prostřednictvím referencí ke starým textům Xi Jinping vyjadřuje. Na vybraném vzorku následně ukáže, jakým způsobem Xi Jinping (nebo možná ti, kdo pro něj projevy píše) využívá konkrétní citát a manipuluje jeho sdělení a jak ho interpretuje oficiální výklad. Analýza bude vsazena do kontextu základních idejí a praxe „Xi Jinpingova myšlení nové éry socialismu s čínskými rysy“ v širších souvislostech ideologie KS Číny.

Abstract

This bachelor thesis deals with the quotations of classical Chinese authors in speeches of the General Secretary of the Chinese Communist Party Xi Jinping. Main source of this thesis is the first representative selection of such quotations, supplied with explanatory comments, published in 2015. Thesis presents the overall approach of the editors of the book, their goals, outline of their choice of sources (authors, genres, era) and the quotations whereby Xi Jinping discusses various topics. Subsequently, it is shown on a representative sample of quotations, in what way the meanings of these particular quotations are manipulated and how they are interpreted by Xi Jinping (or perhaps those, who write his speeches). The analysis is placed in context with the basic ideas and practice of “Xi Jinping Thought on Socialism with Chinese Characteristics for a New Era“ and the broader context of the ideology of the Chinese Communist Party.

Klíčová slova (česky)

Čína, Komunistická strana Číny, politické projevy, citáty, čínská klasická literatura, ideologie, Xi Jinping

Klíčová slova (anglicky)

China, Chinese Communist Party, Political Speeches, Quotations, Chinese Classical Literature, Ideology, Xi Jinping

Obsah

1.	Úvod	1
2.	Xi Jinping a nástup páté generace čínského vedení	4
2.1	Vzestup Xi Jinpinga	4
2.2	Kampaň proti korupci	5
2.3	Centralizace moci	7
2.4	Asertivní mezinárodní politika a tažení proti západu	10
2.5	Čínský sen a Xi Jinpingovo myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou epochu	11
3.	Revival tradiční čínské kultury za Xi Jinpinga	15
3.1	Skomírající legitimita moci	16
3.2	Proměny pohledu KS Číny na čínskou tradiční kulturu do nástupu páté generace	18
3.3	Xi Jinping a tradiční čínská kultura	20
4.	<i>Xi Jinping Yongdian</i>	24
4.1	Předmluva a Vysvětlení k redakci a vydání	24
4.2	Kapitoly	28
4.2.1	Struktura	28
4.2.2	Zdroje	28
4.2.3	Témata	29
4.2.4	Manipulace s klasickými citáty	40
5.	Závěr	49
6.	Seznam použitých zdrojů	51

1. Úvod

Roku 2012, kdy se vlády nad ČLR chopila tzv. pátá generace čínského vedení v čele se Xi Jinpingem, nastal v Číně z historického i ideologického hlediska zcela zásadní zlom. Zahájením kampaně proti korupci se Xi rychle zbavil svých oponentů a souběžně s tím začal masivně centralizovat moc, výsledkem čehož je od dob Kulturní revoluce bezprecedentní koncentrace moci v rukou jednoho člověka. V tomto ohledu Xi Jinping představuje věrného dědice Mao Zedonga. Pozoruhodným je však i Xiho příklon k tradiční čínské kultuře. Jeho kořeny lze sice najít již za vlády Xi Jinpingova předchůdce Hu Jintaa, avšak míra, v jaké je čínská kultura KS propagována, je zcela nevídaná. Tradiční kultura nabývala za vlády Xi Jinpinga postupně na důležitosti, až nakonec získala výsadní postavení, které jí umožňuje ovlivňovat samotné jádro ideologie KS. V tomto ohledu se Xi Jinping s Mao Zedongem naopak rozchází, neboť pro Mao představovala tradiční kultura zaostalost a feudální přežitek, jehož je třeba se zbavit. Za těchto okolností vychází roku 2015 publikace *Xi Jinping yongdian* 习近平用典. Jedná se o kompilaci klasických citátů, jichž Xi Jinping využil ve svých projevech, a jejich následné vysvětlení a zasazení do širšího kontextu. Inkriminovaná publikace představuje hlavní pramen této práce.

Práce je rozdělena na tři části. V první nejprve stručně popisují Xi Jinpingův nástup k moci a následně i nejdůležitější aspekty jeho vlády, čímž se snažím zasadit jeho příklon k tradiční kultuře do širšího historického i myšlenkového kontextu. Zaměřuji se především na události a ideologické koncepty, ke kterým se v knize *Xi Jinping yongdian* generální tajemník KS Číny skrze citáty vyjadřuje. V této části pracuji hlavně s tituly zabývajícími se různými aspekty vlády Xi Jinpinga, tj. knihou François Bougona *Inside the Mind of Xi Jinping*¹ a článkem Johna Garnauta *Engineers of the Soul: Ideology in Xi Jinping's China*². Z dalších titulů hojně čerpám z článku Ondřeje Klimeše *Xi Jinping – obnova reforem a návrat individuálního autoritářství?*³, knihy Elizabeth Economy *The Third Revolution: Xi Jinping and the New Chinese State*⁴ a článku Ondřeje Klimeše a Maurizia Marinelliho *Introduction:*

¹ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018.

² GARNAUT, John. *Engineers of the Soul: Ideology in Xi Jinping's China*. In: *Sinocism* [online], 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://nb.sinocism.com/p/engineers-of-the-soul-ideology-in>.

³ KLIMEŠ, Ondřej. *Xi Jinping – obnova reforem a návrat individuálního autoritářství?* In: *Nový Orient*. 2014, 69(3).

⁴ ECONOMY, Elizabeth. *The Third Revolution: Xi Jinping and the New Chinese State*. New York: Oxford University Press, 2018.

*Ideology, Propaganda, and Political Discourse in the Xi Jinping Era*⁵. Rovněž zde využívám hesla a články z webu Sinopsis, a to z toho důvodu, že jejich autory jsou čeští sinologové, kteří se Čínou dlouhodobě zabývají, navíc však disponují znalostí čínského jazyka, což je pro pochopení soudobé ČLR nezbytné. Celkem dvakrát odkazuji i na web Wikipedia, vždy však jde o odkaz na statistický údaj, nikoli na fundamentální informace k dané problematice. Čerpám i z čínských článků, a to především tehdy, je-li zapotřebí citovat čínský termín či frázi v originálním znění (totéž platí i pro druhou část této práce).

Druhá část je rozdělena do tří podkapitol, zabývá se příklonem současného čínského režimu k tradiční kultuře a zkoumá historické a ideologické okolnosti vedoucí k tomuto revivalu. První podkapitola pojednává o úpadku marxismu-leninismu a s tím spojeným skomíráním legitimacy moci KS. Tím se zabývá především článek Giorgia Strafelly *“Marxism” as Tradition in CCP Discourse*⁶ a částečně i studie Aleksandry Kubat *Morality as Legitimacy under Xi Jinping: The Political Functionality of Traditional Culture for the Chinese Communist Party*⁷. Druhá podkapitola zkoumá vývoj pohledu KS na tradiční kulturu před nástupem Xi Jinpinga. Zde čerpám především z článků Shufang Wu *The Revival of Confucianism and the CCP’s Struggle for Cultural Leadership: a content analysis of People’s Daily*⁸, Sébastiena Billiouda *Confucianism, “cultural tradition” and official discourses in China at the start of the new century*⁹, Nicholase Dynona *“Four Civilizations” and the Evolution of Post-Mao Chinese Socialist Ideology*¹⁰ a Jany Rošker *Modern Confucianism and the Concept of “Asian Values”*¹¹. Třetí podkapitola se zabývá pohledem na čínskou kulturu za

⁵ KLIMEŠ, Ondřej a Maurizio MARINELLI. Introduction: Ideology, Propaganda, and Political Discourse in the Xi Jinping Era. In: *Journal of Chinese Political Science* [online]. 2018, 23(3), [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: doi:10.1007/s11366-018-9566-3.

⁶ STRAFELLA, Giorgio. “Marxism” as Tradition in CCP Discourse. In: *Asiatische Studien - Études Asiatiques*. 2015, 69(1). ISSN 0004-4717. Dostupné z: doi:10.1515/asia-2015-0001.

⁷ KUBAT, Aleksandra. Morality as Legitimacy under Xi Jinping: The Political Functionality of Traditional Culture for the Chinese Communist Party. In: *Journal of Current Chinese Affairs*. 2018, 47(3), 47-86. ISSN 1868-1026. Dostupné z: doi:10.1177/186810261804700303.

⁸ SHUFANG, Wu. The Revival of Confucianism and the CCP’s Struggle for Cultural Leadership: a content analysis of *People’s Daily*, 2000-2009. In: *Journal of Contemporary China*. 2014, 23(89).

⁹ BILLILOUD, Sébastien. Confucianism, “cultural tradition” and official discourses in China at the start of the new century. In: *China Perspectives*. 2007, 2007(3).

¹⁰ DYNON, Nicholas. “Four Civilizations” and the Evolution of Post-Mao Chinese Socialist Ideology. In: *The China Journal*. 2008, No. 60.

¹¹ ROŠKER, Jana. Modern Confucianism and the Concept of “Asian Values”. In: *Asian Studies*. 2016, 4(1).

Xi Jinpingovy vlády. V té jsem kromě již výše zmíněných studií François Bougona a Johna Garnauta čerpal z Zi Yangova článku *Xi Jinping and China's Traditionalist Restoration*¹².

Třetí (hlavní) část práce se zabývá publikací *Xi Jinping yongdian*. Nejprve knihu stručně představuje, popisuje její strukturu a vymezuje cíle autorů. Následuje analýza tematických okruhů, k nimž se Xi Jinping skrže klasické výroky vyjadřuje. Snažím se dané rozborů zasadit do historických a ideologických souvislostí současné ČLR. V poslední podkapitole (4.2.4) třetí části pak ukazují na vybraných citátech z klasických konfuciánských spisů – *Lunyu*, *Mengzi* a *Xunzi* – a z básní tangských básníků Shang Yana, Li Shangyina a Du Mua, jakým způsobem autoři manipulují jejich významy, aby sloužily potřebám KS. V této části používám překlad citátů z *Lunyu* od Jaromíra Vochaly¹³ a ze *Xunzi* od Lukáše Zádrapy¹⁴. Mimo to jsem vycházel i z hesel dostupných na webu Baidu. Vzhledem k tomu, že se jedná o čínský zdroj pojednávající o Xi Jinpingovi, jeho ideologických konceptech a hlavním prameni práce, je třeba se mít na pozoru, co se důvěryhodnosti týče. V kombinaci s další literaturou však představuje nepostradatelný zdroj informací.

V celé práci používám pro přepis čínských slov do latinky mezinárodně uznávaný systém *pinyin* 拼音, používaný v ČLR a částečně i na Taiwanu.

Slovo kádr ve své práci skloňuji podle rodu mužského neživotného. V plurálu tedy nepíší kádři, nýbrž kádry. Je to kvůli tomu, že daný termín se v oficiálním diskurzu ČSSR používal tímto způsobem. Přišlo mi proto příhodné tento úzus dodržovat.

¹² ZI, Yang. Xi Jinping and China's Traditionalist Restoration. In: *China Brief*. 2017, 17(9).

¹³ VOCHALA, Jaromír. *Konfucius v zrcadle Sebraných výroků*. Praha: Academia, 2009.

¹⁴ ZÁDRAPA, Lukáš. *Sün-c': tradičně Sün Kchuang*. Praha: Academia, 2019.

2. Xi Jinping a nástup páté generace čínského vedení

2.1 Vzestup Xi Jinpinga

Na 18. sjezdu Komunistické strany Číny, konaném v Pekingu ve dnech 8.–14. listopadu 2012, se generálním tajemníkem Komunistické strany Číny (dále jen KS či strana) stal Xi Jinping 习近平 a moci se chopila tzv. pátá generace čínského vedení (*di wu dai lingdao* 第五代领导). Ta před sebou měla nelehký úkol. Předcházející čtvrtou generaci, vedenou dvojicí Hu Jintao 胡锦涛 a Wen Jiabao 温家宝, mnozí kritizovali, že nedokázala dostatečně zúročit stabilitu a prosperitu, jež jí z předchozí etapy odkázala vláda Jiang Zemina 江泽民 (1989–2002)¹⁵. Jedním z kritiků je bývalý komentátor deníku Study Times 学习时报 Deng Yuwen 邓聿文, jenž ve vlivném eseji „Politické dědictví vlády Hu–Wen“ (*Hu-Wen de zhengzhi yichan* 胡温的政治遗产) vyjmenoval deset nejproblematictějších důsledků vlády čtvrté generace, kam podle jeho názoru patří i „scházející vize mezinárodního postavení“ a „hodnotové prázdno“¹⁶, které pro Xi Jinpinga představuje ideální záminku k boji „proti korupci a morálnímu úpadku“ (*jufu fangbian* 拒腐防变)¹⁷.

Čtvrtá generace se stále držela Deng Xiaopingovy 邓小平 (1978–1989) politiky „skrývat svůj lesk a vyčkávat svého času“ (*taoguang yanghui* 韬光养晦). To se však mělo změnit s nástupem generace páté.

Xi Jinping byl na rozdíl od Jiang Zemina a Hu Jintaa již od začátku vnímán coby silný následník, především kvůli tomu, že určitému množství lidí připadá charismatický¹⁸, dále i kvůli dobrému třídnímu původu.¹⁹ Xi Jinping patří k tzv. rudé šlechtě, dětem zakladatelů KS a účastníků revolučních bojů před vznikem ČLR. Jeho otcem byl Xi Zhongxun 习仲勋, jeden ze zakladatelů komunistického hnutí v provincii Shaanxi a po založení ČLR vysoký funkcionář, zastávající například post generálního tajemníka Státní rady ČLR (1953-1965). Na počátku 60. let byl však obviněn z vedení protistranické kliky, když podpořil životopisný román o Liu Zhidanovi²⁰. Upadl v nemilost a neminula jej perzekuce a vězení. Za Kulturní

¹⁵ KLIMEŠ, Ondřej. Xi Jinping – obnova reformy a návrat individuálního autoritářství? In: *Nový Orient*. 2014, 69(3), s. 2.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ *Xi Jinping zai shiba jie zhongyang zhengzhiju diyi ci jiti xuexi shi jianghua* 习近平在十八届中共中央政治局第一次集体学习时讲话. In: *Zhongguo zhengfu wang* 中国政府网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.gov.cn/ldhd/2012-11/19/content_2269332.htm.

¹⁸ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018, s. 3.

¹⁹ Tamtéž, s. 4-5.

²⁰ Komunistický generál a rovněž jeden ze zakladatelů komunistického hnutí v provincii Shaanxi, který zemřel roku 1936.

revoluce byl tehdy patnáctiletý Xi Jinping poslán na venkov. Mladý Xi však nezahořkl a s odhodláním začal usilovat o členství v KS Číny, kterého nakonec roku 1974 dosáhl²¹. Svou politickou kariéru začal vstupem do Všečínského svazu komunistické mládeže. Roku 1975 se vrátil do Peking, kde do roku 1979 studoval na Univerzitě Qinghua 清华大学 obor chemické inženýrství.²² Bohatých politických zkušeností pak nabyl coby regionální politik v provinciích Hebei, Fujian a Zhejiang mezi lety 1982–2007²³. Roku 2007 byl vybrán za člena Stálého výboru politbyra KS Číny (*Zhongguo gongchandang zhongyang zhengzhiju changwu weiyuanhui* 中国共产党中央政治局常务委员会) a souběžně s tím se stal nejvyšším tajemníkem Sekretariátu ÚV KS Číny (*Zhongguo gongchandang zhongyang shujichu* 中国共产党中央书记处). Hu Jintao tak naznačil, koho by si přál za svého nástupce.

V září 2012, krátce před svým nástupem k moci, Xi Jinping na několik týdnů zmizel a začaly se šířit spekulace ohledně jeho osudu. Ty však vzaly za své 15. listopadu, když Xi spolu se šesti dalšími členy páté generace vystoupil v Pekingu ve Velké síni lidu, a dal tak všem na vědomí, kdo v příštích letech povede ČLR. Svou pozici ještě posílil 14. března 2013, když se ujal funkcí prezidenta ČLR (*guojia zhuxi* 国家主席)²⁴ a předsedy Ústřední vojenské komise (*zhongyang junshi weiyuanhui zhuxi* 中央军事委员会主席), čímž zkompletoval tzv. „trinitární“ systém vedení“ (*sanwei yiti de lingdao tizhi* “三位一体”的领导体制)²⁵.

2.2 Kampaň proti korupci

Na tiskové konferenci krátce po nástupu do funkce generálního tajemníka Xi Jinping naznačil, jakým směrem se bude politika ČLR ubírat. Předně zdůraznil potřebu boje s korupcí, když před členy Politbyra ÚV KS Číny prohlásil, že nebude-li tento problém řešen, tak

²¹ ECONOMY, Elizabeth. *The Third Revolution: Xi Jinping and the New Chinese State*. New York: Oxford University Press, 2018, s. 5-6.

²² Xi Jinping -- Politburo Standing Committee member of CPC Central Committee. In: *People's Daily Online* [online]. 2007 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://en.people.cn/90001/90776/6288506.html>.

²³ DILLON, Michael. China's Rulers: The Fifth Generation Take Power (2012–13). In: *China and the EU in Context* [online]. London: Palgrave Macmillan UK, 2014. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: doi:10.1057/9781137351869_5, s. 32-34.

²⁴ V čínském originále funkce 主席 označuje předsedu, nikoli prezidenta, pro kterého je v čínštině vyhrazené slovo 总统.

Budu se však ve své bakalářské práci držet úzu české mediální sféry, v níž je zaužívaný termín prezident ČLR.

²⁵ *Jianding zhichi zhongyang xiu xian jianyi, zheshi lixing ye shi xinyang* 坚定支持中央修宪建议，这是理性也是信仰. In: *Xinhua wang* 新华网 [online]. 2018 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/comments/2018-02/26/c_1122456995.htm.

nevyhnutelně dojde k „zániku strany a státu“ (*wangdang wangguo* 亡党亡国)²⁶. V této vizi jej utvrdily události z konce předsednického období Hu Jintaa, a to především Korupční aféra bývalého vlivného člena Politbyra a starosty Chongqingu Bo Xilaie 薄熙来, také původem z „rudé šlechty“, a jeho policejního šéfa v Chongqingu Wang Lijuna 王立军.²⁷

V listopadu 2012 po skončení 18. sjezdu KS Číny Xi Jinping zahájil kampaň proti korupci. Jejím heslem se stal boj proti „tygrům a mouchám“²⁸, tj. vysokým i nižším funkcionářům. Pro Xi Jinpinga kampaň skýtala jedinečnou příležitost, jak se vypořádat s opozicí v řadách stranického aparátu, upevnit si své mocenské postavení, získat si přízeň lidu a zároveň zachránit stranu a stát před možným pádem, neboť části komunistického vedení si dobře uvědomovaly, že ideologie, legitimizující moc KS, se dočista vyprázdnila. Odhaduje se, že během kampaně došlo k odsouzení více než 100 tisíc straníků²⁹, a to včetně zhruba 120 vysokých funkcionářů, z nichž nejznámějšími jsou případy s vlivným členem politbyra, který významně ovlivňoval bezpečnostní složky – Zhou Yongkangem, vicepředsedou Ústřední vojenské komise, odpovědným za povyšování a evaluace výkonů vojenských důstojníků – Xu Caihouem, či členem politbyra a rovněž vicepředsedou Ústřední vojenské komise Guo Boxiongem.³⁰ Tento fakt činí ze Xi Jinpingovy protikorupční kampaně jednu z největších vnitrostranických čistek od dob maoismu. Americký politolog Andrew Wedeman³¹ a čínský disident a spisovatel Murong Xuecun³² ji dokonce dávají na roveň Stalinově Velké čistce.

²⁶ *Xi Jinping zai shiba jie zhongyang zhengzhiju diyi ci jiti xuexi shi jianghua* 习近平在十八届中共中央政治局第一次集体学习时讲话. In: *Zhongguo zhengfu wang* 中国政府网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:

http://www.gov.cn/ldhd/2012-11/19/content_2269332.htm.

²⁷ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018, s. 36.

²⁸ *Xi Jinping: Jianchi „laohu“, „cangying“ yiqi da* 习近平：坚持“老虎”、“苍蝇”一起打. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2015 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://cpc.people.com.cn/xuexi/n/2015/0814/c385474-27461341.html>.

²⁹ Anti-corruption campaign under Xi Jinping. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Anti-corruption_campaign_under_Xi_Jinping.

³⁰ Officials implicated by the anti-corruption campaign in China (2012–2017). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-03-20]. Dostupné z:

[https://en.wikipedia.org/wiki/Officials_implicated_by_the_anti-corruption_campaign_in_China_\(2012%E2%80%932017\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Officials_implicated_by_the_anti-corruption_campaign_in_China_(2012%E2%80%932017)).

³¹ WEDEMAN, Andrew. Xi Jinping's Tiger Hunt: Anti-corruption Campaign or Factional Purge? In: *Modern China Studies*. 2017, 24(2), 35-94.

³² Murong Xuecun 慕容雪村. *Xi Jinping de xuanzhexing fanfu* 习近平的选择性反腐. In: *Niuyue shibao zhongwen wang* 纽约时报中文网 [online]. 2015 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://cn.nytimes.com/opinion/20150119/c19murong>.

2.3 Centralizace moci

Ihned po nástupu k moci začal Xi Jinping zakládat nové složky stranické byrokracie, tzv. malé vedoucí skupiny (*lingdao xiaozu* 领导小组), podléhající a zodpovídající se přímo jemu. Tyto skupiny jsou pověřené řízením a koordinací při řešení různých sociopolitických problémů (dodnes existují malé vedoucí skupiny se zaměřením např. na tyto otázky: Taiwan a zahraniční záležitosti, propaganda a ideologie, inspekce práce, ekonomické reformy, studium a vzdělávání, chudoba, státní bezpečnost, kyberprostor ad.). Tímto způsobem Xi obešel složitou stranickou byrokracii, po malých krůčcích získával kontrolu nad zavedenými orgány stranické a státní moci (např. Ústředním výborem Všečínského shromáždění lidových zástupců či nad ministerstvy)³³ a pomalu začal rozrušovat systém „brzd“ zavedený Deng Xiaopingem. Systém, jehož hlavním posláním bylo zamezit soustředění přílišné politické moci v rukou jednoho člověka. Ze strany Xi Jinpinga šlo o první krok směrem k vzkříšení maoistických pořádků v duchu kultu osobnosti a koncentrace přílišné moci v rukou jednoho člověka.

Následovalo rozšíření pravomocí a vlivu Oddělení propagandy ÚV KS Číny (*Zhongguo gongchandang zhongyang weiyuanhui xuanchuanbu* 中国共产党中央委员会宣传部, dále jen Oddělení propagandy)³⁴, které je nástrojem Stálého výboru politbyra KS Číny. Pod kontrolu Oddělení propagandy spadá kromě tradičních mediálních institucí (např. *Renmin ribao*, *Xinhua* ad.) i Ministerstvo kultury a od roku 2012 také Úřad pro správu kyberprostoru.

V neposlední řadě je třeba zmínit i usilovnou snahu KS pronikat do soukromého sektoru, a mít tak pod kontrolou nejen firmy čínské, ale i zahraniční se sídlem na území ČLR.³⁵ Za vlády Xi Jinpinga vešel v platnost zákon o kontrašpionáži (2014)³⁶ a dále zákon o

³³ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018, s. 4.

³⁴ Znak *bu* 部 v čínštině označuje ministerstvo. Oddělení propagandy je však v českých podmínkách zaužívaný pojem, a proto se jej budu držet.

³⁵ HEATH, Timothy R. The Consolidation of Political Power in China Under Xi Jinping: Implications for the PLA and Domestic Security Forces: Addendum. In: *CA: RAND Corporation* [online], 2019 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.rand.org/pubs/testimonies/CT503z1.html>, s. 2.

³⁶ *Zhonghua renmin gongheguo fan jian die fa* 中华人民共和国反间谍法. In: *Zhonghua renmin gongheguo guofangbu wang* 中华人民共和国国防部网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: http://www.mod.gov.cn/regulatory/2017-12/07/content_4799261.htm.

státní zpravodajské činnosti (2017)³⁷, které soukromým subjektům de iure nařizují plně spolupracovat s čínskými výzvědnými službami, kdykoli jsou o to požádány.³⁸

V roce 2018 během třetího plenárního zasedání 19. ÚV KS Číny její nejvyšší představitel prosadil návrh změny Ústavy ČLR, který pak potvrdilo VSLZ. Do ústavních změn spadá mimo jiné zanesení Xi Jinpingova myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou epochu do její preambule³⁹, označení vedoucí úlohy KS za nejcharakterističtější rys čínského socialismu a zrušení časového omezení pro výkon funkce generálního tajemníka ČLR.⁴⁰ Poslední jmenovanou úpravou Xi Jinping nadobro zrušil systém „kolektivního vedení“ (*jiti lingdao* 集体领导), vytvořený za vlády Deng Xiaopinga s cílem omezit mocenský boj uvnitř stranického vedení, čímž se vrátil k maoistickým kořenům.⁴¹

Jak je vidno, existují mezi způsoby vládnutí Xi Jinpinga a Mao Zedonga četné shodné znaky. Další podobnost lze spatřit v přístupu obou vůdců k jazyku. Již Mao si uvědomoval, že k vládnutí nestačí pouze „násilí/zbraně“ (*wu* 武), nýbrž i „kultura/jazyk“ (*wen* 文).⁴² To byl také důvod, proč roku 1942 zahájil v Yan'anu kampaň „Hnutí za nápravu stylu práce“ (*zhengfeng yundong* 整风运动), namířenou proti intelektuálům a spisovatelům. Jeho cílem bylo získat na svoji stranu vzdělance vládnoucí jazykem, které by posléze mohl využít jako „pracovníky v oblasti literatury a umění“ (*wen yi gong zuo zhe* 文艺工作者). Pro Maa nepředstavoval jazyk neutrální médium komunikace, nýbrž zbraň proti nepřátelům, či nástroj pro utváření přípustného jednání a rozlišování přátel a nepřátel. Totéž se dá říci i o Xi

³⁷ *Zhonghua renmin gongheguo guojia qingbao fa* 中华人民共和国国家情报法. In: *Zhongguo renda wang* 中国人大网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z:

<http://www.npc.gov.cn/npc/c30834/201806/483221713dac4f31bda7f9d951108912.shtml>.

³⁸ Může být Huawei nástrojem čínské špionáže? In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/muze-byt-huawei-nastrojem-cinske-spionaze/>.

³⁹ KLIMEŠ, Ondřej a Maurizio MARINELLI. Introduction: Ideology, Propaganda, and Political Discourse in the Xi Jinping Era. In: *Journal of Chinese Political Science* [online]. 2018, 23(3), [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: doi:10.1007/s11366-018-9566-3, s. 315-316.

⁴⁰ *Wei zhonghua minzu weida fuxing tigong genben fazhi baozhang* – „zhonghua renmin gongheguo xianfa xiuzhengan dansheng ji“ “为中华民族伟大复兴提供根本法治保障——《中华人民共和国宪法修正案》诞生记. In: *Xinhua wang* 新华网 [online]. 2018 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/2018-03/12/c_1122527325.htm.

⁴¹ Vítězný únor soudruha Si Ťin-pchinga. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/vitezny-unor-soudruha-si-tin-pchinga/>; Nová epocha doživotního vůdce Si Ťin-pchinga. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/nova-epocha-dozivotniho-vudce-si-tin-pchinga/>.

⁴² GARNAUT, John. Engineers of the Soul: Ideology in Xi Jinping's China. In: *Sinocism* [online], 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://nb.sinocism.com/p/engineers-of-the-soul-ideology-in>.

Jinpingovi. Jako příklad uveďme jeho důraz na propagandu, kontrolu médií a masové mobilizační kampaně.⁴³

Mezi další společné rysy Mao Zedongovy a Xi Jinpingovy politiky patří apelování na vlastenecké cítění a podpora nacionalistické propagandy. Jednak proto, že marxismus-leninismus jako myšlenkový systém není v očích obyčejných lidí příliš přitažlivý⁴⁴, a jednak kvůli tomu, že nacionalismus, přestože z podstaty věci představuje dvousečnou zbraň, je ideální koncepcí schopnou sjednotit jak příznivce, tak i kritiky režimu.⁴⁵

Další významnou podobností Maovy a Xiovy vlády je koncept permanentního boje, tj. ideje nejčastěji spojované s politikou Josifa Stalina. Permanentní boj se především vyznačuje neustálou snahou o dosažení utopického cíle. Je třeba zdůvodňovat, že slibovaný cíl navzdory obětem nepřichází, a tak je třeba na někoho svalit vinu – na skutečné či domnělé nepřátele. Takovým způsobem si systém udržuje dynamiku a flexibilitu, bráníci jeho případnému zkosnatění a úpadku.⁴⁶

Ze Xi Jinpingovy politiky přímo číší posedlost jednotou a kontrolou. Jde především o kontrolu nad hromadnými sdělovacími prostředky s cílem sjednotit narativ předávaných informací.⁴⁷ To plně koresponduje s jeho výrokem, že média “se musí jmenovat strana” (*bixu xing dang* 必须姓党)⁴⁸ a tomuto cíli je podřízena a uzpůsobena slovní zásoba, například častý výskyt slov „celkově plánovat“ (*tongchou* 统筹), „sjednotit/jednotný“ (*tongyi* 统一), „sjednotit se/spojit se“ (*tuanjie* 团结), či „konsolidovat/upevnit“ (*gonggu* 巩固)^{49 50}.

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ ZHAO, Suisheng. The Ideological Campaign in Xi's China: Rebuilding Regime Legitimacy. In: *Asian Survey*. 2016, 56(6), s. 1169.

⁴⁶ GARNAUT, John. Engineers of the Soul: Ideology in Xi Jinping's China. In: *Sinocism* [online], 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://nb.sinocism.com/p/engineers-of-the-soul-ideology-in>.

⁴⁷ BANDURSKI, David. The Making of a Good Party Reporter. In: *China Media Project* [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://chinamediaproject.org/2017/01/03/the-making-of-a-good-party-reporter/>.

⁴⁸ Zeng Xiangmin 曾祥明. *Ruhe bawo „dang mei xing dang“ san ge guanjian* 如何把握“党媒姓党”三个关键. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2016 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://theory.people.com.cn/n1/2016/0309/c40531-28185505.html>.

⁴⁹ *Xi Jinping: Juesheng quanmian jiancheng xiaokang shehui duoqu xin shidai zhongguo tese shehuizhuyi weida shengli – zai zhongguo gongchandang dishijiuci quanguo daibiao dahui shang de baogao* 习近平：决胜全面建成小康社会 夺取新时代中国特色社会主义伟大胜利——在中国共产党第十九次全国代表大会上的报告. In: *Zhongguo zhengfu wang* 中国政府网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.gov.cn/zhuanti/2017-10/27/content_5234876.htm.

Xi Jinpingův enormní důraz na kontrolu a jednotu se projevuje i ve snaze sjednotit výklad o historii KS Číny. Každý, kdo popírá „objektivní zákonitosti dějin“ z hlediska „marxistického historického materialismu“, či zpochybňuje zásadní rozhodnutí a pokrokovost KS Číny, je označen za „historického nihilistu“ (*lishi xuwuzhuyi* 历史虚无主义). Jinými slovy, monopol na pravdu v otázkách čínských dějin má výhradně strana a všechny ideové odchylky jsou obratem označeny za chybné, či přímo škodlivé.⁵¹

Implementace kontroly a jednoty je patrná i v rovině etnické. Politika ČLR vůči etnickým menšinám je v současnosti často diskutovaným tématem. Cílem této politiky je „zbavit rozlišovací znaky jednotlivých národností významu“, a to tím, že „bude postupně smazána právní platnost těchto rozlišovacích znaků a [tyto národnosti] tak budou postupně integrovány do většinové společnosti a přijmou její normy.“⁵²

Tyto snahy se plně vyjevily i v hongkongských událostech roku 2020. Zavedením „zákona o státní bezpečnosti“ porušila ČLR mezinárodní dohodu s Velkou Británií o tom, že od data převzetí (1997) se v Hong Kongu po dobu následujících 50 let nezmění politický systém.⁵³ O zahraniční politice ČLR za Xi Jinpinga rámcově pojednávám v následující podkapitole.

2.4 Asertivní mezinárodní politika a tažení proti Západu

Dalším emblematickým znakem Xi Jinpingovy vlády je asertivní mezinárodní politika a brojení proti tzv. „západním hodnotám“. Kupříkladu Dokument č. 9, tj. „Oběžník o současném stavu v oblasti ideologie“ (*guanyu dangqian yishixingtai lingyu qingkuang de tongbao* 关于当前意识形态领域情况的通报)⁵⁴, vydaný roku 2012, varuje před „chybnými ideovými tendencemi“ (*cuowu sichao* 错误思潮)⁵⁵, mezi které patří hlásání „ústavní demokracie“, „univerzálních hodnot“, „občanské společnosti“, „neoliberalismu“, „západního

⁵⁰ „Xi Jinping guanyu tongchou yiqing fangkong he Jinci shehui fazhan zhongyao lunshu xuanbian“ zhuyao pianmu jieshao 《习近平关于统筹疫情防控和经济社会发展重要论述选编》主要篇目介绍. In: *Xinhua wang* 新华网 [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/politics/leaders/2020-10/09/c_1126586686.htm.

⁵¹ Historický nihilismus. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/historicky-nihilismus/>.

⁵² Po Tibetanech a Ujgurech (protestují) i Mongolové. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/po-tibetanech-a-ujgurech-protestuji-i-mongolove/>.

⁵³ Jak padl Hongkong. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/jak-padl-hongkong/>.

⁵⁴ Dokument č. 9 (Oběžník o současném stavu v oblasti ideologie). In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/dokument-c-9-obeznik-o-soucasnem-stavu-v-oblasti-ideologie/>.

⁵⁵ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018, s. 154.

pojetí žurnalistiky“, „historického nihilismu“ a zpochybňování „politiky reforem a otevírání se“.⁵⁶

Xi Jinping od nástupu k moci několikrát zdůraznil, že ČLR má posílit „měkkou sílu“ a „chopit se diskursivní moci“, aby tak mohla předložit světu „čínský příběh“⁵⁷. Důležitou institucí v tomto ohledu je Oddělení jednotné fronty ÚV KS Číny (*tongyi zhanxian gongzuobu* 统一战线工作部), které je specializované na aktivity ČLR v zahraničí. ČLR zesílila své úsilí v Jihočínském moři, kde si nárokuje stále větší území⁵⁸, zintenzivnila své snahy kooptovat nadnárodní instituce⁵⁹ a vlivné zahraniční subjekty s cílem ovlivňovat politiku těchto institucí a cizích států⁶⁰ ve vlastní prospěch. Mezi prostředky k dosažení druhého výše zmíněného cíle patří jednak Konfuciovy instituty (*Kongzi xueyuan* 孔子学院), využívání čínských turistů, studentů a akademických výzkumníků v zahraničí⁶¹, či nejrůznější aktivity v rámci tzv. iniciativy „Pás a stezka“ (*Yidai yilu* 一带一路)⁶².

To vše má z ČLR učinit přední světovou velmoc, diktující ostatním své požadavky a normy s cílem přizpůsobit mezinárodní normy a podmínky potřebám politického systému ČLR a jeho ekonomickým zájmům.

2.5 Čínský sen a Xi Jinpingovo myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou epochu

Z historického zkoumání vzniku a vývoje totalitních systémů je obecně známo, že v nich ideologie plní klíčovou úlohu a zasahuje téměř do všech aspektů každodenního života lidí a společnosti. Pro Xi Jinpingovu vládu platí tento fakt dvojnásob.⁶³ Od dob maoismu

⁵⁶ Dokument č. 9 (Oběžník o současném stavu v oblasti ideologie). In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/dokument-c-9-obeznik-o-soucasnem-stavu-v-oblasti-ideologie/>.

⁵⁷ LOMOVÁ, Olga. Dvě čínské výstavy na Pražském hradě: příklad kulturní diplomacie Xi Jinpingovy éry v České republice. In: KLIMEŠ, Ondřej. *Kulturní diplomacie Číny a její regionální variace*. Praha: Academia, 2018, s. 219.

⁵⁸ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018, s. 185.

⁵⁹ LOMOVÁ, Olga. Role WHO v dnešní pandemii a vliv Číny ve světě. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/svetova-zdravotnicka-organizace-spoluzodpovida-za-rozsireni-pandemie-z-ciny/>.

⁶⁰ Tématem kooptace zahraničních subjektů se zabývá např. Brady, Anne-Marie. “China in Xi’s ‘New Era’: New Zealand and the CCP’s ‘Magic Weapons.’” In: *Journal of Democracy* 29, no. 2 (2018): 68–75. či HAMILTON, Clive. *Silent Invasion: China’s Influence in Australia*. Australia: Hardie Grant, 2018.

⁶¹ JOSKE, Alex. The party speaks for you: Foreign interference and the Chinese Communist Party’s united front system. In: *Australian Strategic Policy Institute* [online]. 2020 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.aspi.org.au/report/party-speaks-you>.

⁶² Více o Konfuciových institutech a iniciativě Pás a stezka, viz. příslušná hesla na <https://sinopsis.cz/>.

⁶³ KLIMEŠ, Ondřej a Maurizio MARINELLI. Introduction: Ideology, Propaganda, and Political Discourse in the Xi Jinping Era. In: *Journal of Chinese Political Science* [online]. 2018, 23(3). Dostupné z: doi:10.1007/s11366-018-9566-3, s. 314-316.

došlo opět k bezprecedentnímu posílení „práce v oblasti ideologie“ (*yishixingtai gongzuo* 意识形态工作)⁶⁴, jehož cílem je získat kontrolu nad myšlením lidí.

Hlavním Xi Jinpingovým programovým heslem je tzv. „čínský sen o velkolepém obrození čínského národa“ (*zhonghua minzu weida fuxing de zhongguomeng* 中华民族伟大复兴的中国梦; dále jen čínský sen), který vystřídal Hu Jintaovo usilování o harmonickou společnost (*hexie shehui* 和谐社会). Název je inspirovaný ideou amerického snu, ale v jedné zásadní věci se od něj liší. Zatímco americký sen klade důraz na rovnost mezi lidmi, na jejich individuální práva a svobody, ten čínský je naopak definován tezí, že „teprve když je dobře zemi a národu, je dobře všem“ (*guojia hao, minzu hao, dajia cai hui hao* 国家好，民族好，大家才会好)⁶⁵. Již z formulace je patrný důraz na společnost či společenství. Zároveň je tento koncept silně prodchnut nacionalistickými myšlenkami v duchu kolektivního vědomí čínského národa v éře společenské transformace a ekonomického pokroku.⁶⁶

Koncept čínského snu je v Číně prezentován snad ve všech médiích – v televizních pořadech, novinách, rádiích, na billboardech, plakátech a čínských sociálních sítích. Proniká i do umělecké sféry (např. sochařství, malířství aj.).⁶⁷

Pro realizaci čínského snu představuje klíčový význam koncept „dvou staletí“ (*liang ge yibainian* 两个一百年). Tento termín použil již Jiang Zemin v roce 1997 na 15. sjezdu KS Číny, byť ne v jeho nynějším významu.⁶⁸ V současnosti představují „dvě staletí“ dva cíle, jichž má být dosaženo při výročí dvou historických milníků. Prvním je stoleté výročí založení KS Číny (2021), druhým pak stoleté výročí založení ČLR (2049). Roku 2021 se má ČLR stát zemí s plně rozvinutou „společností mírného blahobytu“ (*xiaokang shehui* 小康社会). Téhož roku má ČLR v porovnání s rokem 2010 dosáhnout dvojnásobku průměrného příjmu⁶⁹. Při

⁶⁴ *Yishixingtai gongzuo* 意识形态工作. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/意识形态工作/10337134>.

⁶⁵ *Guanyu „Zhongguo meng“, Xi Jinping zongshuji shi zheyang miaohui de* 关于“中国梦”，习近平总书记是这样描绘的. In: *Xinhua wang* 新华网 [online]. 2016 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/politics/2016-11/29/c_1120016588.htm.

⁶⁶ Čínský sen. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/cinsky-sen/>.

⁶⁷ GOW, Michael. The Core Socialist Values of the Chinese Dream: towards a Chinese integral state. In: *Critical Asian Studies*. 2017, 49(1), s. 5.

⁶⁸ Koncept „dvou staletí“. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/koncept-dvou-staleti/>.

⁶⁹ Průměrný příjem, nebo také příjem na osobu, je číslo vyjadřující aritmetický průměr příjmů veškerého obyvatelstva na určitém území za určený rok.

druhém výročí v roce 2049 má již ČLR vystupovat coby „silná a prosperující, demokratická, civilizovaná, harmonická a krásná socialistická modernizovaná velmoc“ (*fuqiang minzhu wenming hexie meili de shehuizhuyi xiandaihua qiangguo* 富强民主文明和谐美丽的社会主义现代化强国).⁷⁰

Další stěžejní ideologický koncept představuje Xi Jinpingovo myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou epochu (*Xi Jinping xin shidai zhongguo tese shehuizhuyi sixiang* 习近平新时代中国特色社会主义思想; dále jen Xi Jinpingovo myšlení). To je veřejnosti předkládáno jako inovativní a přínosný myšlenkový systém, který rozvíjí marxismus pro 21. století⁷¹ a který lze systematicky aplikovat na řešení všech palčivých problémů současné doby.⁷² Četné myšlenky této doktríny můžeme najít již v prvním svazku výboru jeho projevů *O správě státu*⁷³, nicméně oficiální název je odvozen až od Xiho zahajovacího projevu na 19. sjezdu KS Číny v roce 2017.

Xi Jinpingovo myšlení má jednak představovat vstup čínského socialismu do „nové epochy“⁷⁴, spočívající ve „zcela novém úhlu pohledu“, jímž lze „prohloubit znalosti o zákonitostech vlády KS, budování socialismu a rozvoje lidské společnosti“⁷⁵ a jednak má umožňovat straně i zemi „udržovat krok s dobou“, neboť Xi Jinpingovo myšlení představuje „nejnovější výdobytek sinizace marxismu“, a „krystalizaci praxe a kolektivní moudrosti strany a lidu“.⁷⁶ Xi Jinpingovo myšlení v neposlední řadě předkládá „návod na realizaci velkolepého obrození čínského národa“, a proto je zcela nezbytné „řídít se jím a dále jej rozvíjet.“⁷⁷

Nejedná se o originální či inovativní soubor myšlenek. Tyto fráze a sliby lze vystopovat již v projevech jeho předchůdců. Z hlediska rétoriky je zřejmá podobnost

⁷⁰ Zhang Xinxin 张辛欣. *Shijiu da daibiao tan „liang ge yibai nian“ fendou mubiao* 十九大代表谈“两个一百年”奋斗目标. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://politics.people.com.cn/n1/2017/1021/c1001-29600900.html>.

⁷¹ XU, Guangchun. Xi Jinping Thought on New-Era Chinese Socialism Has Made Original Contributions to Developing Marxism. In: *Qiushi: CPC Journal on China's Governance & Perspectives*. 2018, 10, No. 4(37), s. 32.

⁷² Tamtéž, s. 36.

⁷³ Xi Jinping 习近平 (2014). *Xi Jinping tan zhiguo lizheng* 习近平谈治国理政. *Waiwen chubanshe* 外文出版社.

⁷⁴ XU, Guangchun. Xi Jinping Thought on New-Era Chinese Socialism Has Made Original Contributions to Developing Marxism. In: *Qiushi: CPC Journal on China's Governance & Perspectives*. 2018, 10, No. 4(37), s. 32.

⁷⁵ *Ba ge mingque, shisi ge jianchi* 八个明确，十四个坚持. In: *Gongchandang yuan wang* 共产党员网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://news.12371.cn/2017/10/20/ARTI1508472857847440.shtml>.

⁷⁶ *Xi Jinping xin shidai zhongguo tese shehuizhuyi sixiang xuexi gangyao* 习近平新时代中国特色社会主义思想学习纲要 (2019). *Xuexi chubanshe* 学习出版社, *Renmin chubanshe* 人民出版社.

⁷⁷ Tamtéž.

s maoistickými texty z 50. let, rovněž sestávajícími z krátkých, úderných a apelativních floskulí.⁷⁸ Podobně lze vyzorovat od dob Kulturní revoluce nevídaný důraz na úlohu ideologie v životech straníků i ostatního čínského obyvatelstva, aby se tak zabránilo materialistickým tendencím, ztrátě ideologického odhodlání a vzrůstající oblíbě západních hodnot.⁷⁹

Jako doklad předchozího tvrzení zmiňme například shrnutí Xi Jinpingova myšlení stranickými ideology, rozdělené na „osm jednoznačností“ (*ba ge mingque* 八个明确) a „čtrnáct zásad“ (*shisi ge jianchi* 十四个坚持)⁸⁰. Dalším takový konceptem je „čtvero sebevědomí“ (*si ge zixin* 四个自信), úzce související nejen se Xi Jinpingovým myšlením, ale i s čínským snem. Jedním z bodů „čtvera sebevědomí“ je tzv. „kulturní sebevědomí“ (*wenhua zixin* 文化自信). Ruku v ruce s tím jde i revival tradiční čínské kultury. O vztahu KS Číny k tradiční kultuře v historickém kontextu pojednává třetí kapitola této práce.

Základní Xi Jinpingovo východisko představuje výrok „nezapomínat na původní záměr a stále mít na paměti [naši] misi“ (*bu wang chuxin, laoji shiming* 不忘初心、牢记使命)⁸¹, který pronesl na 19. sjezdu KS Číny roku 2017. Tento výrok zahrnuje veškerou politiku Xiho éry, mj. i návrat ke kořenům v duchu budovatelského úsilí pod vedením KS.

Jak jsem již popsal v podkapitole 2.3, bylo Xi Jinpingovo myšlení roku 2018 zaneseno do Ústavy ČLR. V ortodoxii KS Číny se po Mao Zedongovi jedná o druhého vůdce, jehož soubor idejí nese název „myšlení“ (*sixiang* 思想). „Myšlení“ v pomyslném žebříčku převyšuje jak Jiang Zeminovy „důležité myšlenky“ (*zhongyao sixiang* 重要思想) a Hu Jintaův „náhled“ (*guan* 观), tak i Deng Xiaopingovu „teorii“ (*lilun* 理论). I z tohoto důvodu považuje značné množství akademiků Xi Jinpinga za nejsilnějšího čínského vůdce od dob Mao Zedonga.⁸²

⁷⁸ Si Ťin-pchingovo myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou epochu. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/si-tin-pchingovo-mysleni-o-socialismu-s-cinskymi-rysy-pro-novou-epochu/>.

⁷⁹ MINXIN, Pei. Ideological Indoctrination Under Xi Jinping. In: *The China Leadership Monitor (CLM)* [online]. 2019 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.prcleader.org/minxin-pei>.

⁸⁰ *Ba ge mingque, shisi ge jianchi* 八个明确，十四个坚持. In: *Gongchandang yuan wang* 共产党员网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://news.12371.cn/2017/10/20/ARTI1508472857847440.shtml>.

⁸¹ *Xi Jinping xin shidai zhongguo tese shehuizhuyi sixiang xuexi gangyao* 习近平新时代中国特色社会主义思想学习纲要 (2019). *Xuexi chubanshe* 学习出版社, *Renmin chubanshe* 人民出版社.

⁸² ECONOMY, Elizabeth. *The Third Revolution: Xi Jinping and the New Chinese State*. New York: Oxford University Press, 2018, s. 11.

3. Revival tradiční čínské kultury za Xi Jinpinga

Úvodem je vhodné zmínit, že komunistická ideologie není nutně v rozporu s přijímáním tezí (ač svérázně upravených) tradičních myslitelů. Komunisté usilují o jediné – o vítězství KS a její setrvání u moci. Vše ostatní je této tezi podřízeno.⁸³ Xi Jinping tedy s novou intenzitou propaguje tradici, kterou staví do centra své ideologie, že by až mohl vzniknout dojem, že KS Číny je přímým pokračovatelem tradic císařské Číny. Vedení strany se však k tradici začalo soustavně hlásit až po roce 2000.

Od nástupu Xi Jinpinga k moci je v čínském tisku čím dál více patrná rétorika, vykreslující KS Číny jako „věrnou dědičku a propagátorku znamenité tradiční čínské kultury“ (*zhonghua youxiu chuantong wenhua de zhongshi chuanchengzhe he hongyangzhe 中华优秀传统文化的忠实传承者和弘扬者*).⁸⁴ Jak ve své studii píše Alexandry Kubat⁸⁵, počet článků obsahujících termín „znamenitá tradiční čínská kultura“ (*zhonghua youxiu chuantong wenhua 中华优秀传统文化*) se ve stranickém tisku od roku 2013 rapidně zvýšil. Xi Jinping se několikrát vyjádřil, že „znamenitá tradiční čínská kultura“ představuje „duševní domovinu“ (*jingshen jiyuan 精神家园*) a „duševní životní mízu“ (*jingshen mingmai 精神命脉*)⁸⁶ čínského národa. Čím si vysvětlit tento bezprecedentní příklon k čínské tradici?

Hlavními důvody mohou být snaha strany upevnit si legitimitu moci, získat si přízeň obyčejných lidí (viz podkapitola 3.1) a především podpořit nacionalistické tendence s cílem vytvořit národní identitu odlišnou od západu. Ruší se zde zlom, k němuž došlo na počátku 20. století (k němuž se hlásil i Mao Zedong), spočívající v odvrhnutí staré čínské kultury. V tomto bodě se tedy Xi s Maem rozchází.

⁸³ BOCHEŇSKI, Józef M. *Marxismus-leninismus: věda nebo víra*. Olomouc: Velehrad, 1994, s. 28.

⁸⁴ Jing Qi 井琪, Cui Xiantao 崔宪涛. *Chuancheng he falang zhonghua youxiu chuantong wenhua 传承和弘扬中华优秀传统文化*. In: *Renmin wang 人民网* [online]. 2015 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://theory.people.com.cn/n/2015/0722/c83859-27343299.html>.

⁸⁵ KUBAT, Aleksandra. Morality as Legitimacy under Xi Jinping: The Political Functionality of Traditional Culture for the Chinese Communist Party. In: *Journal of Current Chinese Affairs*. 2018, 47(3), 47-86. ISSN 1868-1026. Dostupné z: doi:10.1177/186810261804700303, s. 53.

⁸⁶ Jing Qi 井琪, Cui Xiantao 崔宪涛. *Chuancheng he falang zhonghua youxiu chuantong wenhua 传承和弘扬中华优秀传统文化*. In: *Renmin wang 人民网* [online]. 2015 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://theory.people.com.cn/n/2015/0722/c83859-27343299.html>.

3.1 Skomírající legitimita moci

Po založení ČLR představovala hlavní pilíř legitimacy moci vědecká teorie marxismu-leninismu, včetně její aplikace na čínské podmínky, tj. Mao Zedongova myšlení. To bylo ve velké míře ovlivněno stalinskou interpretací marxismu-leninismu.⁸⁷ Enormní důraz byl kladen na permanentní boj a demokratickou diktaturu lidu. Především od roku 1958 bylo Mao Zedongovo myšlení spojováno se socioekonomickou politikou, mající katastrofické důsledky. Až do Maovy smrti v roce 1976 představovala ideologická osa marxismu-leninismu a Mao Zedongova myšlení sadu dogmat, jež nešlo zpochybňovat, aniž by přitom nebyla podkopávána integrita a potažmo legitimita režimu.⁸⁸

Před Deng Xiaopingem tedy vyvstala otázka, jak s Mao Zedongovým myšlením naložit. Zřít se jej by implikovalo podkopávání legitimacy režimu, zatímco pokračování v jeho šlépějích by způsobilo další ekonomické katastrofy, což si již Čína nemohla dovolit. Deng tudíž zvolil revizionistickou cestu a rozhodl se marxismus-leninismus redefinovat. To neznamenal, že by Deng opustil pole marxismu-leninismu, pouze vytvořil pomyslná zadní vrátka, jimiž se dala obhájit částečná ekonomická transformace zahrnující tržní reformy a technologický rozvoj.⁸⁹ Tento krok vyvolal ve stranických kruzích debaty o kritériu pravdy, vyjádřeným frází „realita je kritériem pravdy“ (*shishi qiushi* 实事求是), jejichž výsledkem později bylo označení inkriminovaného slovního spojení za „podstatu marxismu“ (*makesizhuyi de jingsui* 马克思主义的精髓)⁹⁰. Tato redefinice tedy zajistila, že ideologie ani legitimita režimu nebyly narušeny. Došlo pouze k tomu, že si strana mohla základní termíny a teze upravovat dle vlastní potřeby. Dalším výsledkem těchto debat bylo roku formulování „čtyř základních principů“ (*si xiang jiben yuanze* 四项基本原则) – zachovat cestu socialismu, zachovat demokratickou diktaturu lidu, zachovat vedoucí úlohu KS a zachovat marxismus-leninismus a Mao Zedongovo myšlení. Ty jsou roku 1982 součástí Ústavy ČLR.⁹¹

⁸⁷ GARNAUT, John. Engineers of the Soul: Ideology in Xi Jinping's China. In: *Sinocism* [online], 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://nb.sinocism.com/p/engineers-of-the-soul-ideology-in>.

⁸⁸ STRAFELLA, Giorgio. “Marxism” as Tradition in CCP Discourse. In: *Asiatische Studien - Études Asiatiques*. 2015, 69(1). ISSN 0004-4717. Dostupné z: doi:10.1515/asia-2015-0001, s. 239.

⁸⁹ Tamtéž, s. 239-240.

⁹⁰ *Shishi qiushi shi makesizhuyi de jingsui* 实事求是是马克思主义的精髓. In: *Guang'an ribao* 广安日报 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://cpc.people.com.cn/n1/2017/0718/c69113-29410786.html>.

⁹¹ Čtyři základní principy. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopsis/cytri-zakladni-principy/>.

V průběhu 80. let se strana složitě vyrovnávala s trpkou zkušeností Kulturní revoluce a uvnitř se zformovalo reformní křídlo, které budoucnost ČLR vidělo ve větší otevřenosti a liberalizaci čínské společnosti podle vzoru vyspělých západních zemí. Jeho zastánci chápali Kulturní revoluci jako důsledek čínské zaostalosti. V této době se v Číně objevuje šestidílný televizní miniseriál *River Elegy* (*Heshang* 河殤) vysílaný roku 1988. Ten vykresluje čínskou kulturu a civilizaci jako zaostalou. Podívejme se například na hodnocení čínské civilizace v prvním díle této série⁹²:

„Co se týče našich národních pocitů, tak v nich vždy přetrvává takovýto předsudek: Například o našich poniženích za posledních sto let mluvíme jako o nepatrné puklince na skvostném obraze naší slavné historie. Od roku 1840 jsme se snažili zakrývat naši chudobu a zaostalost slávou a velkolepostí naší minulosti. [...] Nakonec však [naše] civilizace stejně upadla.“⁹³

Z citovaného textu je patrný negativní postoj autorů vůči čínské tradici a vzhlížení k modernizovanému západu, od kterého by se měla Čína poučit. Dle autorů postrádá Čína od 17. století životnost a kreativitu a teprve s modernizací v západním stylu je možné tyto dva aspekty znovu oživit.⁹⁴ *Heshang* po svém prvním odvysílání vyvolal v oficiálních kruzích četné diskuze, především mezi konzervativci a progresivisty. Miniseriál byl nakonec zakázán a po masakru na náměstí Nebeského klidu byli jeho tvůrci buď zatčeni, či utekli do zahraničí.⁹⁵

Všechny debaty a ideologické spory skončily v roce 1989. Zlomovou událostí a dějinným mezníkem se staly demonstrace, které vyústily do masakru na náměstí Nebeského klidu. V důsledku toho došlo ke ztrátě důvěry lidí ve stranu a jí propagovaná hesla o službě lidu. V oficiálním ideologickém diskurzu docházelo k postupnému vyprazdňování termínu marxismus-leninismus. Roku 1992 Deng Xiaoping během své cesty na Jih v projevu prohlásil, že je třeba si vzít k srdci toliko nejpodstatnější aspekty marxismu, jako jsou fráze „realita je kritériem pravdy“, „prosazování“ a „rozvíjení“ marxismu „za nových historických podmínek“,

⁹² *Di yi ji xunmeng Su Xiaokang (4/5)* 第一集 寻梦 苏晓康 (4/5). In: *You du wenxue* [online]. 2015 [cit. 2021-04-09].

Dostupné z: https://www.yooread.net/13/4737/188986_4.html.

⁹³ V čínském originále: 在我们的民族感情上，总有这样一个误区：似乎近百年的耻辱，只是一种光荣历史的断裂。自从一八四零年以来，总有人用古代的荣耀和伟大，来掩饰近代的贫穷和落后。[...] 然而，文明毕竟衰落了。

⁹⁴ *Di er ji xunmeng Wang Luxiang (5/5)* 第二集 命运 王鲁湘 (5/5). In: *You du wenxue* [online]. 2015 [cit. 2021-04-09].

Dostupné z: https://www.yooread.net/13/4737/188987_5.html

⁹⁵ GIFFORD, Rob. *China Road: A Journey into the Future of a Rising Power*. Random House, 2007, s. 166-167.

a nakonec i označování marxismu-leninismu za „vždy moderní“ a „neustále se vyvíjející“ teorii⁹⁶. Samozřejmě se nejednalo o Dengův rozchod s marxismem-leninismem, došlo pouze k omezení marxismu-leninismu na několik vágních tezí, kterými se dalo bez větších problémů obhájit ekonomické uvolnění a posléze role trhu a zapojení Číny do mezinárodního obchodu.

Vyprázdněním významu marxismu-leninismu došlo k situaci, kdy strana čím dál víc ztrácela legitimitu moci, a tím i důvod své vlastní existence. Čínským lídrům tak nezbylo nic jiného, než legitimitu režimu opírat o kombinaci ekonomických úspěchů a nacionalistické propagandy.⁹⁷ Tímto způsobem byla uzavřena nepsaná dohoda – zachování politického systému a moci KS vyvažují ekonomické příležitosti, postupně roste důvěra lidí v to, že strana zajistí stabilitu a klid na práci a tím i prosperitu. Za druhého Hu Jintaova předsednického období však již zázrak pozbýval lesku, čínská ekonomika začala stagnovat⁹⁸ a před čínským vedením se tak začal zjevovat strašák pádu Sovětského svazu. Proto KS Číny cíleně investovala a investuje do výzkumu příčin rozkladu a pádu sovětského impéria nemalé finanční prostředky, aby získala relevantní informace, poučila se ze sovětských chyb a sama předešla podobnému osudu.⁹⁹ V tomto poněkud dusném ovzduší opět přichází na scénu „znamenitá tradiční čínská kultura“. Důvody jejího revivalu tkví ve snahách posílit legitimitu režimu, zasadit ideologii KS do čínské tradice v duchu myšlenky, že Čína (v obecném slova smyslu) a KS jsou jedno a totéž, a zajistit si loajalitu straníků.

3.2 Proměny pohledu KS Číny na čínskou tradiční kulturu do nástupu páté generace

Výše zmíněný revival tradiční čínské kultury, tj. radikální zlepšení statutu tradiční čínské kultury v současné Číně¹⁰⁰, nabyt za Xi Jinpinga nevídaných rozměrů. Již za jeho předchůdce Hu Jintaa se ve stranických projevech (především premiéra Wen Jiabaa) KS objevovaly nářžky na tradiční čínské autory, avšak až za Xi Jinpinga pronikla „znamenitá tradiční čínská kultura“ do ideologie samotné KS.

⁹⁶ 1992 nian Deng Xiaoping nan xun jianghua (quanwen) 1992 年邓小平南巡讲话(全文). In: Xuanjiang jia wang 宣讲家网 [online]. 2018 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://www.71.cn/2018/0129/984317.shtml>.

⁹⁷ KUBAT, Aleksandra. Morality as Legitimacy under Xi Jinping: The Political Functionality of Traditional Culture for the Chinese Communist Party. In: *Journal of Current Chinese Affairs*. 2018, 47(3), 48.

⁹⁸ DA COSTA, Ana Nicolaci. China's economic slowdown: How bad is it? In: *BBC* [online]. 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-49791721>.

⁹⁹ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018, s. 34.

¹⁰⁰ SHUFANG, Wu. The Revival of Confucianism and the CCP's Struggle for Cultural Leadership: a content analysis of *People's Daily*, 2000-2009. In: *Journal of Contemporary China*. 2014, 23(89), s. 971.

Pro Deng Xiaopinga byla klíčová otázka technologického a především pak ekonomického rozvoje¹⁰¹, vyjádřeného frází „ekonomika v centru [všeho dění]“ (*yi jingji wei zhongxin 以经济为中心*)¹⁰². I když se za jeho vlády vedly debaty o „materiální“ a „duchovní“ civilizaci¹⁰³, tak na počátky návratu k tradiční čínské kultuře bylo třeba ještě počkat.

Roku 1989 se stal generálním tajemníkem Jiang Zemin, který obzvláště v prvních letech své vlády, tj. před smrtí Deng Xiaopinga, věrně pokračoval v jeho politice – také zdůrazňoval ekonomiku a nadřazoval ji nad kulturu.¹⁰⁴ Současně se v této době v autoritářských asijských státech – např. v Malajsii a Singapuru – začala objevovat tzv. ideologie „asijských hodnot“. Tento koncept je úzce spjatý s modernizací asijských zemí a zároveň autoritářským režimům sloužil jako štít proti riziku „západního individualismu“ i jako základní teze pro ospravedlnění „asijského komunitarismu a vlády pevné ruky“¹⁰⁵. Hlavní krédo této ideologie vystihuje teze, že „než bude dosaženo prosperity, zůstává koncept demokracie ‚nedovolitelným přepychem‘“. Na jednu stranu zastánci tohoto myšlenkového systému zdůrazňovali určité „asijské“ hodnoty, např. pracovitost, střídmost, poslušnost a týmovou spolupráci, na druhou stranu tvrdili, že „západní demokracie brání v rychlém rozvoji, a musí být tudíž odložena, až bude dosaženo značného vývoje.“ Těmito postuláty si ideologové „asijských hodnot“ ospravedlňovali drakonická opatření a vládu pevné ruky. Vůdčím představitelům ČLR tato ideologie poskytovala zdůvodnění Masakru na náměstí Nebeského klidu.¹⁰⁶ Zároveň se do poslední dekády minulého století datuje i fenomén tzv. „zápalu pro národní učení“ (*guoxue re 国学热*), který nasvědčuje pomalu se měnícímu pohledu čínského režimu na tradiční kulturu.¹⁰⁷ Určitý milník pak představuje rok 2002, kdy Jiang Zemin na půdě Čínské akademie společenských věd zdůraznil hodnotu a význam tradiční čínské filosofie a společenských věd.¹⁰⁸ Tím se položily základy revivalu tradiční

¹⁰¹ Tamtéž, s. 972.

¹⁰² DYNON, Nicholas. „Four Civilizations“ and the Evolution of Post-Mao Chinese Socialist Ideology. In: *The China Journal*. 2008, No. 60, s. 86.

¹⁰³ Tamtéž, s. 86-92.

¹⁰⁴ SHUFANG, Wu. The Revival of Confucianism and the CCP's Struggle for Cultural Leadership: a content analysis of *People's Daily*, 2000-2009. In: *Journal of Contemporary China*. 2014, 23(89), s. 972.

¹⁰⁵ ROŠKER, Jana. Modern Confucianism and the Concept of „Asian Values“. In: *Asian Studies*. 2016, 4(1), s. 156.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 157-158.

¹⁰⁷ BILLIQUOD, Sébastien. Confucianism, "cultural tradition" and official discourses in China at the start of the new century. In: *China Perspectives*. 2007, 2007(3), s. 53.

¹⁰⁸ SHUFANG, Wu. The Revival of Confucianism and the CCP's Struggle for Cultural Leadership: a content analysis of *People's Daily*, 2000-2009. In: *Journal of Contemporary China*. 2014, 23(89), s. 972.

čínské kultury, již nešlo o „asijské hodnoty“ vázané na Asii coby kontinent, nýbrž o odkazy na bytostně čínskou tradici.

Za Hu Jintaovy vlády se ve stranickém tisku začalo objevovat čím dál víc zmínek o „tradiční kultuře“ (*chuantong wenhua* 传统文化), případně „kulturní tradici“ (*wenhua chuantong* 文化传统). Začaly se odrážet ve vzletně znějících programových Hu Jintaových heslech – „harmonická společnost“ (*hexie shehui* 和谐社会) a „správa státu za pomoci ctnosti“ (*yi de zhi guo* 以德治国), v četných kampaních (např. na děti orientované hnutí za čtení tradiční literatury), ve zvýšeném zájmu čínských obyvatel o historické filmy, „kostýmní“ seriály a o propagaci kulturního turismu.¹⁰⁹ Rovněž se začaly vést debaty o morálce, z nichž mimo jiné vzešlo další heslo „osm ctí a osm ostud“ (*ba rong ba chi* 八荣八耻)¹¹⁰, a propagovala se tradiční kultura ve školách.¹¹¹ Ne náhodou se „zápal pro národní studia“ a vzednutí tradiční kultury v ČLR časově kryje s úpadkem a vyprázdněním marxismu-leninismu¹¹², pojednaným v předchozí podkapitole.

3.3 Xi Jinping a tradiční čínská kultura

Xi Jinping nevyniká žádným mimořádným vzděláním. Vyrostl v primitivních podmínkách venkova za Kulturní revoluce, vystudoval chemické inženýrství na univerzitě Qinghua a celý život pracoval jako stranický byrokrat. Přesto sám sebe často prezentuje jako člověka, který rád čte. Při různých příležitostech cituje jména čínských i zahraničních autorů, jejichž díla údajně přečetl. Jedná se o desítky až stovky jmen autorů a titulů knih. Nabízí se otázka, kde čínský vůdce bere čas na čtení tak velkého množství knih. Podobnou otázku si položil i disident a spisovatel Murong Xuecun, který dospěl k závěru, že slova Xi Jinpinga se nezakládají na pravdě.¹¹³ Zda je tomu tak či nikoli, nelze jednoznačně říci ani doložit. Faktem však zůstává, že tento obraz čínského vůdce coby moudrého a sečtělého politika, který se

¹⁰⁹ BILLIOUD, Sébastien. Confucianism, "cultural tradition" and official discourses in China at the start of the new century. In: *China Perspectives*. 2007, 2007(3), s. 50-51.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 56.

¹¹¹ Tamtéž, s. 58-59.

¹¹² SHUFANG, Wu. The Revival of Confucianism and the CCP's Struggle for Cultural Leadership: a content analysis of *People's Daily*, 2000-2009. In: *Journal of Contemporary China*. 2014, 23(89), s. 972.

¹¹³ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018, s. 9.

vyzná v čínské i světové literatuře, propagují nejen média čínská¹¹⁴, ale do značné míry ho přebírají i média zahraniční.¹¹⁵

V podkapitole 3.1 jsem již zmínil, že tradiční kultura slouží současnému vedení KS Číny jako nástroj k posílení legitimacy moci. Jak však poznamenává Aleksandra Kubat¹¹⁶, tradiční kultura pro Xi Jinpinga představuje i prostředek pro politickou nápravu straníků a kádrů. Tradiční kultura tak získala výsadní postavení, umožňující jí přímo ovlivňovat samotné jádro ideologie KS Číny. V neposlední řadě slouží i k posilování loajality straníků a kádrů vůči vedení KS a jeho ideologii.

Xi Jinpingova vize využití tradiční čínské kultury se však neomezuje pouze na stranu a její členy. Její vyučování bylo zaneseno do osnov základních a středních škol¹¹⁷, ve vězení slouží coby určitá forma morální nápravy vězňů¹¹⁸, můžeme zmínit i dvanáctidílný televizní pořad, který roku 2018 vysílala stanice CCTV, tj. „[Xi Jin]pingovým ‚jazykem‘ se přiblížit lidem – generální tajemník Xi Jinping cituje klasiky“ 平“语”近人——习近平总书记用典¹¹⁹. Propagace Xi Jinpingových znalostí tradiční čínské kultury dokonce sahá i do zahraničí¹²⁰. Jako příklad lze uvést Zhang Fenzhiovu knihu *Xi Jinping: How to Read Confucius and other Chinese Classical Thinkers*¹²¹ nebo šestidílnou sérii krátkých videí *Classics Quoted by Xi*¹²², pojednávající o oblíbených citátech Xi Jinpinga. U obou zmíněných projektů je patrná jejich podobnost s hlavním pramenem této bakalářské práce.

Od dob vlády Mao Zedonga je Xi Jinping prvním vysokým čínským státníkem, vyjma Hu Jintaova premiéra Wen Jiabaa, který ve svých projevech hojně využívá citáty ze všech

¹¹⁴ Kupříkladu Han Qingxiang 韩庆祥. *Xi Jinping zongshuji de dushu guan* 习近平总书记的读书观. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://theory.people.com.cn/n1/2020/0608/c40531-31738910.html>.

¹¹⁵ Například CLARK, Peter. China's Xi Jinping is a president who reads books. In: *Melville House* [online]. 2018 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.mhpbooks.com/chinas-xi-jinping-is-a-president-who-reads-books/>.

¹¹⁶ KUBAT, Aleksandra. Morality as Legitimacy under Xi Jinping: The Political Functionality of Traditional Culture for the Chinese Communist Party. *Journal of Current Chinese Affairs*. 2018, 47(3), s. 48-50.

¹¹⁷ ZI, Yang. Xi Jinping and China's Traditionalist Restoration. In: *China Brief*. 2017, 17(9), s. 11.

¹¹⁸ *Qionglai jianyu jiang chuantong guoxue wenhua rongru dao jianyu guanli* 邛崃监狱将传统国学文化融入到监狱管理. In: *Guangdong sheng jianyu guanliju* 广东省监狱管理局 [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://gdjyj.gd.gov.cn/newscenter/szyl/content/post_2656642.html.

¹¹⁹ Volně dostupné na doméně YouTube.

¹²⁰ Kulturní diplomacii v ČLR se zabývá kolektivní monografie KLIMEŠ, Ondřej. *Kulturní diplomacie Číny a její regionální variace*. Praha: Academia, 2018.

¹²¹ FENZHI, Zhang. *Xi Jinping: How to read Confucius and other Chinese Classical Thinkers*. New York: CN Times Books, 2015.

¹²² *Classics Quoted by Xi*. In: *China Plus* [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://chinaplus.cri.cn/classics-quoted-by-xi/index.html>.

vlivných myšlenkových škol starověké Číny – z konfucianismu, taoismu a legismu.¹²³ Především pak Konfucius se stal jakýmsi symbolem Xi Jinpingova příklonu k tradiční čínské kultuře.

Je známým faktem, že za Mao Zedonga bylo na „starou společnost“ (*jiu shehui* 旧社会) pohlíženo nevraživě. Nicméně i sám Mao často četl klasickou čínskou literaturu.¹²⁴ Tradiční čínská kultura byla v režimním diskurzu považována za feudální přežitek, s nímž je potřeba skoncovat. V opozici k ní stavěl Mao kulturu „masovou“, již definoval coby kulturu „národní, vědeckou a pro široké masy“ a jež měla plnit funkci „protiimperialistickou“ a „protifeudální“.¹²⁵ Tento postoj posléze vykrytalizoval za Kulturní revoluce během kampaně „zničit čtyři staré“ (*po si jiu* 破四旧), tj. staré myšlení, kulturu, obyčejy a zvyky.

Je třeba zmínit, že na rozdíl od Xi Jinpinga Mao Zedong skutečně klasická díla četl, jednak se opravdu o četbu zajímal a jednak vyrostl a žil v době, kdy nebyl problém knihy, nejen ty staré, sehnat a číst. Xi je produktem doby, v níž velká část literatury byla zakázaná a na venkově navíc nedostupná. Dalším rozdílem mezi Maem a Xiem je, že Mao Zedong konfuciánství upřímně nenáviděl. U Xi Jinpinga tak lze vidět velice účelné uzpůsobování si Mao Zedongova odkazu. Na jednu stranu napodobuje Maa jako velkého vůdce a citováním klasiků si dodává autority, čímž posiluje i legitimitu KS. Na druhou stranu však Maa překrucuje, protože symbolicky obnovuje tradici, od níž se Mao chtěl odtrhnout a zničit ji.

Mao Zedongův vztah k tradici nejlépe ilustruje jeho parafráze příběhu „pošetilého starce, který pohnul horami“ (*yu gong yi shan* 愚公移山). Tento příběh, pocházející ze starověkého taoistického spisu *Liezi* 列子, vypráví o starci žijícím nedaleko dvou hor, jehož obtěžovalo, že mu hory brání ve výhledu. Jednoho dne se proto rozhodl, že se hor za pomoci motyky a košíků zbaví. Když se jej obyvatelé vptávali na jeho nesplnitelnou misi, stařec odpověděl, že i když on svého cíle nedosáhne, tak jeho potomci a potomci jeho potomků budou v tomto snažení pokračovat, a tak jednoho dne musí nutně být cíle dosaženo. Božstva, pohnutá jeho vytrvalostí, nařídila horám, aby se rozdělily. Mao si tento příběh vypůjčil a

¹²³ BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018, s. 116-127.

¹²⁴ GARNAUT, John. Engineers of the Soul: Ideology in Xi Jinping's China. In: *Sinocism* [online], 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://nb.sinocism.com/p/engineers-of-the-soul-ideology-in>.

¹²⁵ JUNHAO, Hong. Mao Zedong's Cultural Theory and China's Three Mass-Culture Debates: A Tentative Study of Culture, Society and Politics. In: *Intercultural Communication Studies*. 1994, IV(2), s. 90.

posunul jeho význam. V jeho pojetí zmíněné dvě hory představují imperialismus a feudalismus, přičemž neutuchající vytrvalostí musí nutně dojít k odstranění jich obou.¹²⁶

Podobné volné nakládání s citovaným textem a jeho přizpůsobení nové situaci spatřujeme i v Xi Jinpingových projevech. Jako příklad uvedme jeho citaci verše „jako kráčet po tenkém ledě, jako blížit se k propasti“ (*ru lü bo bing, ru lin shenyuan* 如履薄冰·如临深渊) ze starověké Knihy písní. Daná báseň se nachází v oddíle Malých ód, vyjadřuje nejistotu, existenciální strach a nabádá k opatrnosti. Xi Jinping posouvá význam tohoto dvojverší, když říká, že jde o nejlepší a nejhleduplnější způsob, jak opakovaně varovat vedoucí kádry, aby byly „dnem i nocí v práci pro veřejnost“ (*su ye zai gong* 夙夜在公), nezapomínaly na své povinnosti, zodpovědnost, blaho lidu, byly opatrné při prosazování a prohlubování reform a obezřetné při nakládání s financemi.¹²⁷

Ze všech výše zmíněných informací vyplývá, že Xi Jinpingem propagovaný revival tradiční čínské kultury musí být chápán jako vědomý a záměrný shora řízený proces. Jeho cílem je posilování národního sebeuvědomění a národní kultury, aby bylo možné Čínu vyvazovat z globálních kulturních a ideových vazeb. Strana posiluje autoritu svých argumentů a požadavků odvoláváním se k blíže neurčené, avšak skvělé tradici. Podobu této tradice zároveň vytváří a reinterpretuje.

¹²⁶ MITTLER, Barbara. *A Continuous Revolution: Making Sense of Cultural Revolution Culture*. Cambridge (Massachusetts) and London: Harvard University Press, 2012, s. 196-197.

¹²⁷ Wang Liyan 王立言. *Xi Jinping „ru lü bo bing, ru lin shenyuan“ shi dui guanyuan zuihao de dingzhu* 习近平 “如履薄冰·如临深渊” 是对官员最好的叮嘱. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2013 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://opinion.people.com.cn/n/2013/0320/c1003-20851956.html>.

4. Xi Jinping yongdian

Kniha *Xi Jinping yongdian* 习近平用典, jejíž název by se dal přeložit jako „Xi Jinping cituje klasiky“, vyšla roku 2015¹²⁸ ve vydavatelství deníku *Renmin ribao* (*Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社), který je ústředním tiskovým orgánem KS Číny. Za autory knihy je označena jeho redakce (*Renmin ribao pinglunbu* 人民日报评论部), vysvětlivkami klasických citátů (*diangu shiyi* 典故释义) knihu opatřil profesor Čínské lidové univerzity v Pekingu Yang Lixin 杨立新. Jedná se o první díl trilogie, jehož pokračování vyšla v letech 2018, respektive 2020. Kniha čítá 306 stran, sestává z předmluvy (*xuyan* 序言), obsahu (*mulu* 目录), třinácti tematicky členěných kapitol (*pian* 篇)¹²⁹, hlavní bibliografie (*zhuyao cankao wenxian* 主要参考文献) a Vysvětlení k redakci a vydání (*bianji chuban shuoming* 编辑出版说明).

4.1 Předmluva a Vysvětlení k redakci a vydání

Předmluvu, nesoucí název „Čerpat sílu z čínské kultury“ (*cong zhonghua wenhua zhong jiqu lilian* 从中华文化中汲取力量), napsal dřívější šéfredaktor Lidového deníku a nynější nejvyšší tajemník Stálého výboru Všečínského shromáždění lidových zástupců Yang Zhenwu 杨振武. Začíná citací Xi Jinpingova výroku z mezinárodního akademického semináře při příležitosti 2565. výročí Konfuciova narození, v němž generální tajemník říká, že mají-li současné problémy být adekvátně vyřešeny, je třeba vycházet z historie a z „tepen národní kultury“ (*minzu wenhua xuemai* 民族文化血脉). Ve stejném duchu pak Xi Jinping „čínským hlasem“ (*Zhongguo shengyin* 中国声音) ke světu hovoří o „dědictví a originalitě znamenité tradiční kultury“ (*chuancheng he chuangxin youxiu chuantong wenhua* 传承和创新优秀传统文化).¹³⁰

O tradiční kultuře Yang píše, že „její pramen je vzdálený a tok dlouhý“ (*yuan yuan liu chang* 源远流长), jinými slovy, že je historicky osvědčená, že „kumuluje nejhlubší duchovní úsilí čínského národa“ (*jidian zhe zhonghua minzu zui shenceng de jingshen zhuiqiu* 积淀着中华民族最深层的精神追求), „reprezentuje duchovní symbol unikátnosti čínského národa“ (*daibiao zhe zhonghua minzu dute de jingshen biaozi* 代表着中华民族独特的精神

¹²⁸ Druhé vydání vyšlo roku 2018.

¹²⁹ Termín *pian* 篇 evokuje tradiční didaktické spisy – např. kapitola *duxue pian* 为政篇 ze spisu *Xunzi* či *duxue pian* 为政篇 z *Lunyu*.

¹³⁰ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 1.

标识)¹³¹ a v neposlední řadě „dědí duchovní geny čínského národa“ (*chuancheng zhe zhonghua minzu de jinshen jiyin* 传承着中华民族的精神基因), což z ní činí „naši nejhlubší kulturní měkkou sílu“ (*women zui shenhou de wenhua ruanshili* 我们最深厚的文化软实力).¹³²

Xi Jinping je v předmluvě popsán jako státník, jehož „série závažných projevů“ (*yixilie zhongyao jianghua* 一系列重要讲话), články a rozhovory utvořily „styl unikátního charakteru“ (*duju gexing de fengge* 独具个性的风格), zahraničními médii také nazývaný „Xiův styl“ (*xishi fengge* 习式风格). Dále Yang o Xi Jinpingovi opakovaně říká, jak „vyniká ve využívání starých spisů a známých výroků z klasiků“ (*Shanyu yunyong gudai dianji, jingdian mingju* 善于运用古代典籍、经典名句) či „využívá historii, aby sloužila současnosti“ (*gu wei jin yong* 古为今用).¹³³ Výrok „využívat historii, aby sloužila současnosti“ není nový, hojně jej už využíval Mao Zedong. Jak už jsem zmínil, Xi Jinpingova vláda vykazuje značné podobnosti s tou Maovou. Použití inkriminovaného citátu proto není radno brát na lehkou váhu, vezmeme-li v potaz, že na téže stránce se dočteme, že do množiny „tradičních“ (*chuantong* 传统) čínských autorů spadají myslitelé „od Konfucia až po Mao Zedonga“ (*cong Kongfuzi dao Mao Zedong* 从孔夫子到毛泽东)¹³⁴. Tento krok není pouze snahou o zanesení Mao Zedonga do kánonu tradiční čínských spisovatelů, ale i podporou nacionalistických tendencí s cílem vytvořit čínskou identitu nezávislou na západě. Je zde patrné odhodlání za žádných okolností se nevzdat Maova odkazu, především kvůli strachu z možných konsekvencí. Jako odstrašující příklad se opět nabízí SSSR a jeho proces destalinizace. O snaze KS Číny vyhnout se stejnému osudu, jaký potkal Sovětský svaz, jsem již krátce pojednal v podkapitole 2.3.

Zajímavá je i pasáž zaměřující se na hlavní cíle knihy *Xi Jinping yongdian*. Yang píše o tom, že „proces citování klasiků“ (*yongdian guocheng* 用典过程) se dá přirovnat ke „kutí/vytváření jednotlivých zlatých/prvotřídních vizitek čínské kultury“ (*dazao yi zhangzhang zhonghua wenhua de jinzhi mingpian* 打造一张张中华文化的金质名片)¹³⁵ s cílem světu vyprávět „nádherný čínský příběh“ (*jingcai de zhongguo gushi* 精彩的中国故

¹³¹ Tamtéž.

¹³² Tamtéž, s. 2.

¹³³ Tamtéž.

¹³⁴ Tamtéž.

¹³⁵ Sloveso *dazao* 打造 má dva významy, prvním je „kout“ (např. železo), druhým je „vytvořit/vytvářet“. Podobně je tomu s adjektivem *jinzhi* 金质, které nese jak význam „zlatý/vyrobený ze zlata“, tak i „prvotřídní“.

事).¹³⁶ Tato charakteristika plně rezonuje se snahou KS o uchopení „diskursivní moci“ a šíření čínské měkké síly na mezinárodní scéně (viz podkapitola 2.4).

Hlavním cílem publikace je však (pře)výchova „vedoucích kádrů na všech úrovních“ (*geji lingdao ganbu* 各级领导干部). Vedoucí funkcionáři jsou nabádáni k tomu, aby si při řešení problémů a při samostudiu „vzali příklad z generálního tajemníka Xi Jinpinga, otevřeli dveře, vykročili vpřed a bez ustání se nořili do pokladnice tradiční kultury“ (*xiang Xi Jinping zongshuji nayang, you ci tuikai men, mai kaibu, buduan shenru boda jingshen de chuantong wenhua baoku* 像习近平总书记那样，由此推开门、迈开步，不断深入博大精深的传统文化宝库). Takto pečlivé studium má kádry dovést do stavu, kdy při přemítání o problému či vykonávání povinností budou disponovat větším „sebevědomím/jistotou“ (*diqu* 底气) a „vírou“ (*xinxin* 信心).¹³⁷ Opět se zde projevuje Xi Jinpingova posedlost jednotou a všudypřítomnou kontrolou (viz podkapitola 2.3). V tomto případě jde o kontrolu ideologické výbavy kádrů skrze jednotu světového názoru (viz též podkapitola 3.3).

Poslední odstavec předmluvy se nese v nacionalistickém duchu. Hovoří se zde o velké změně, kterou současná Čína prochází, svébytné cestě, po níž kráčí, zakotvenosti komunismu v „úrodné půdě čínské kultury“ (*zhonghua wenhua wotu* 中华文化沃土) či o „posilování sebevědomí“ (*zengqiang zixin* 增强自信). V poslední větě Yang publikaci *Xi Jinping yongdian* nazývá „krásným spisem naší generace“ (*women zhe yidai ren de xuanli pianzhang* 我们这一代人的绚丽篇章) vzniknuvším na pozadí „realizace čínského snu“ (*shixian zhongguomeng* 实现中国梦).¹³⁸

V dovětku Vysvětlení k redakci a vydání se kromě již z předmluvy otřepaných frází můžeme dočíst, že „čínští komunisté vždy považovali za svou povinnost nejen rozvíjet znamenitou tradiční čínskou kulturu, ba ji neustále naplňovat významy vycházejícími z nové éry“ (*Zhongguo gongchandang ren lilai yi hongyang zhonghua youxiu chuantong wenhua wei ji ren, bing buduan fuyu youxiu chuantong wenhua yi xin de shidai neihan* 中国共产党人历来以弘扬中华优秀传统文化为己任，并不断赋予优秀传统文化以新的时代内涵).¹³⁹ Tento výrok odpovídá snaze udržet v ideologické sféře určitou dynamiku a flexibilitu (viz podkapitola 2.3). Tradiční kultura v tomto ohledu hraje podstatnou roli. Její pomocí se strana

¹³⁶ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 3.

¹³⁷ Tamtéž, s. 4.

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ Tamtéž, s. 306.

pokouší dodávat autoritu marxismu-leninismu (viz podkapitola 3.1) a ospravedlňovat současnou režimní politiku.

Výše jsem psal, že hlavním cílem publikace je (pře)výchova kádrů. Tuto tezi podporuje i třetí odstavec Vysvětlení k redakci a vydání, v němž se píše:

据此，人民日报社特别组织编写《习近平用典》一书，旨在对习近平总书记重要讲话（文章）引用典故的现实意义进行解读，对典故的背景义理进行解释，以帮助广大党员干部深入学习习近平总书记重要讲话（文章）精神，准确理解习近平总书记的思想精髓。

Na základě výše zmíněných důvodů shromáždilo vydavatelství Lidový deník při této výjimečné příležitosti skupinu lidí odpovědných za kompilaci knihy *Xi Jinping yongdian*. Záměrem [knihy] je vyložit praktické významy klasických citátů v závažných projevech (článcích) generálního tajemníka Xi Jinpinga, vysvětlit argumentační pozadí klasických citátů, pomoci nesčetným stranickým kádrům důkladně studovat ducha závažných projevů (článků) generálního tajemníka Xi Jinpinga a správně pochopit podstatu myšlení generálního tajemníka Xi Jinpinga.

Je zajímavé, že ve vydání z roku 2015 se stále ještě mluví o „závažných projevech (článcích)“, zatímco ve druhém vydání téže publikace z roku 2018 se ve „vysvětlení k druhému vydání“ (*zaiban shuoming* 再版说明) již hovoří o „správném pochopení Xi Jinpingova myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou éru“ (*zhunque lijie Xi Jinping xin shidai zhongguo tese shehuizhuyi sixiang* 准确理解习近平新时代中国特色社会主义思想).¹⁴⁰ Ideologický koncept Xi Jinpingova myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou éru roku 2015 stále ještě oficiálně neexistoval (viz podkapitola 2.5).

Vzhledem k celkovému vyznění publikace a politické situaci v současné ČLR pak působí poněkud komicky závěrečné souvětí v posledním odstavci, v němž se autoři snaží vyvolat dojem akademického étosu a žádají čtenáře, aby byli shovívaví k možným chybám a v případě jakýchkoli nesrovnalostí neváhali autory kritizovat.¹⁴¹

¹⁴⁰ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典. *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社 [online]. 2018 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.bookuu.com/ebook.php?act=detail&id=77113&sn=1>.

¹⁴¹ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 306.

4.2 Kapitoly

4.2.1 Struktura

Publikace *Xi Jinping yongdian* sestává celkem ze 13 kapitol, jež obsahují celkem 135 citátů. Každá kapitola začíná krátkým představením tematického okruhu, ke kterému se mají zahrnuté citáty vyjadřovat. Jmenovitě se kapitoly jmenují „Úcta k lidu“ (*jingmin pian* 敬民篇), „Dělat politiku“ (*weizheng pian* 为政篇), „Ustavit ctnost“ (*lide pian* 立德篇), „Morální sebezdokonalování“ (*xiushen pian* 修身篇), „Svědomitě plnit [povinnosti]“ (*duxing pian* 笃行篇), „Vybízet ke studiu“ (*quanxue pian* 劝学篇), „Zaměstnávat schopné a mravné“ (*ren xian pian* 任贤篇), „Podnebesí“ (*tianxia pian* 天下篇), „Čestně a neúplatně vykonávat politiku“ (*lianzheng pian* 廉政篇), „Víra“ (*xinnian pian* 信念篇), „Inovace“ (*chuangxin pian* 创新篇), „Vláda zákona“ (*fazhi pian* 法治篇), „Dialektika“ (*bianzheng pian* 辩证篇).

Jednotlivé citáty, jejich interpretace a zasazení do literárně-historického kontextu mají v knize jednotnou strukturu, až na jeden případ (s. 243-246), vždy zabírají dvě strany. V horní části první strany je citát opatřený poznámkou, v jakém projevu a při jaké příležitosti ho Xi Jinping použil. Následuje „interpretace“ (*jiedu* 解读), v níž autoři vysvětlují, proč Xi Jinping ten který klasický výrok citoval a v jakém významu jej použil. Na druhé straně pak citát zasazují do literárně-historického kontextu. Nejprve v sekci „původní text“ (*yuan dian* 原典) je uveden v kontextu originálního díla, spolu s poznámkou, z jakého období a z pera kterého autora (je-li jeho jméno známo) pochází. Poslední sekci pak představuje „vysvětlení významu“ (*shiyi* 释义), v níž se vysvětluje význam a literárně-historické pozadí „původního textu“.

4.2.2 Zdroje

Jak jsem již poznamenal v podkapitole 3.3, využívá Xi Jinping ve svých projevech především citáty ze starověkých spisů z období před nástupem dynastie Han. To se odráží i v knize *Xi Jinping yongdian*, v níž se citáty z předhanských děl objevují celkem 55krát, což z celkového počtu 135 citátů činí 40,74% (viz Tabulka 1). Z nich například patří 16 citátů spisům konfuciánským (*Lunyu* 论语, *Mengzi* 孟子 a *Xunzi* 荀子), 8 spisům taoistickým (*Laozi* 老子 a *Zhuangzi* 莊子), 6 jich náleží Knize obřadů (*Liji* 礼记) a 4 Knize proměn (*Zhouyi* 周易). Četné citování autorů z tohoto období poukazuje na to, že jde o formativní dobu čínských dějin a myšlení. Právě tehdy vznikaly tradiční čínské spisy a čínská identita, jež poté ovlivňovaly dění v Číně na další dva tisíce let.

Pomyslné druhé místo citovanosti zastávají autoři dynastie Song. To se dá přičíst faktu, že v této době došlo k reformě konfuciánského myšlení, v jejímž čele stál severosongský filosof Zhu Xi 朱熹 a která vedla ke vzniku myšlenkového směru, později nazvaného jako neokonfucianismus. Současný režim může tento fakt využít jako podporu teze, že marxismus-leninismus je „neustále se vyvíjející“ teorie (viz podkapitola 3.1) s poukazem na fakt, že konfucianismus se rovněž s dobou vyvíjel.

Citování konfuciánských klasiků a knih, později zařazených do konfuciánského kánonu, pomáhá Xi Jinpingovy podporovat legitimitu režimu a zajišťovat si loajalitu straníků. Důležitou roli zde hraje i symbolická hodnota, přihlášení se k velkolepé tradici, apelování na kulturní identitu a její výjimečnost, implikující odtržení Číny od západu.

Tabulka 1: Počet citátů ze spisů z daného období v publikaci *Xi Jinping yongdian*

období	počet citátů v <i>Xi Jinping yongdian</i>
před dynastií Han	55
dynastie Han	12
Tři království	2
Jižní dynastie	2
dynastie Sui	1
dynastie Tang	12
dynastie Song	22
dynastie Yuan	1
dynastie Ming	11
dynastie Qing	16
po dynastii Qing	1
celkem	135

4.2.3 Témata

Tematické okruhy obsažené v publikaci zastřešují cíle publikace a dávají čtenáři představu o tom, k jakému tématu se prostřednictvím daných citátů Xi Jinping a autoři knihy vyjadřují. Tak například nachází-li se určitý citát v kapitole Podnebesí, je jeho interpretace vztažená na čínskou diplomacii.

Úcta k lidu (*jingmin pian* 敬民篇)

První kapitola knihy obsahuje celkem 10 citátů. Autoři nejprve citují Xi Jinpingova slova o tom, že základy a síla strany spočívají v lidu. Dále se dočítáme, že skrze lid lze uskutečnit čínský sen o velkolepém obrození čínského národa, strhnout „neviditelnou bariéru“ (*wuxing zhi qiang* 无形之墙) a posílit sepětí mezi stranou a lidovými masami.¹⁴² Vypovídající pak jsou následující dvě souvětí:

中国共产党 90 多年光辉历程启示我们，立党为公、执政为民的宗旨，使我们从人民群众中汲取了巨大的物质力量和精神力量。正是这种力量让我们创造了中国奇迹、书写了中国震撼、找到了中国道路。

„Přes 90 let trvajících velkolepá historie KS Číny nás poučuje o tom, že záměr vybudovat politickou stranu sloužící veřejnosti a vládnoucí pro lid vedl k tomu, že z lidových mas čerpáme ohromnou materiální a duchovní sílu. Jde právě o tento druh síly, který nám umožnil vytvořit Čínský zázrak, napsat Čínské ohromení¹⁴³ a nalézt čínskou cestu.“

Z hlediska rétoriky strany se nejedná o nic nového, neboť KS se vždy profilovala jako politická strana sloužící lidu a vykonávající jeho vůli. Za povšimnutí však stojí, jakým způsobem je s lidem v daném úryvku nakládáno. Lid pro KS představuje zřídlo „materiální a duchovní síly“, které posléze může využívat. To odpovídá leninistickému krédu o proletariátu, resp. lidu, který nutně potřebuje předvoj, skupinu lidí, ztělesňujících jeho vědomí a svědomí. A tím je právě komunistická strana.¹⁴⁴ V čínském prostředí je tato koncepce známá pod termínem „demokratická diktatura lidu“ (viz podkapitola 2.5).

Dělat politiku (*weizheng pian* 为政篇)

Druhá kapitola, čítající 14 citátů, je zajímavá totožným názvem 为政 jako druhá kapitola *Lunyu*. Autoři si zpočátku kladou otázky, jaké schopnosti je třeba kultivovat, jde-li o správu státu, a jakým myšlením je třeba disponovat, pokud se jedná o prohlubování reform. Vzhledem k turbulentní době jsou nároky na vládce ještě vyšší než dřív. Píší, že je potřeba mít široký rozhled, ale zároveň se mít neustále na pozoru, a to především kvůli „čtveru velkých

¹⁴² Xi Jinping *Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 1.

¹⁴³ Čínský zázrak 中国奇迹 a Čínské ohromení 中国震撼 jsou dvě knihy opěvující náhlý ekonomický vzestup ČLR.

¹⁴⁴ BOCHENSKI, Józef M. *Marxismus-leninismus: věda nebo víra*. Olomouc: Velehrad, 1994, s. 28.

nebezpečí“ (*si da weixian* 四大危险) a „čtveru velkých zkoušek“ (*si da kaoyan* 四大考验)¹⁴⁵. Odpověď na zmíněné otázky pak představuje „systematické uchopení [problémů] a hluboké myšlení soudruha Xi Jinpinga“ (*Xi Jinping tongzhi you zhe xitong de bawo, shenru de sikao* 习近平同志有着系统的把握、深入的思考)¹⁴⁶, spočívající v taktice celkového plánování různých aspektů politického života uvnitř i vně státu a v dialektické aplikaci teorie a praxe. V posledním souvětí autoři vyjmenovávají velké množství témat, jimiž se Xi Jinping v této kapitole zabývá, a nakonec obdivují jeho „hluboké znalosti“ (*shenqie renshi* 深切认识).¹⁴⁷

Ustavit ctnost (*lide pian* 立德篇)

Tato kapitola sestává z 11 citátů a nosným tématem je vymezení termínu ctnost, mluví-li se o současných kádrech. Autoři si opět vypůjčují Xi Jinpingova slova a píše, že kádry potřebují „posílit sebezdokonalování v oblastech ideologie a politiky“ (*jiaqiang sixiang zhengzhi xiuyang* 加强思想政治修养), musí být schopné rozlišit „čtvero vztahů“ (*si zu guanxi* 四组关系), tj. „správné a špatné, veřejné a soukromé [zájmy], opravdové a falešné, reálné a nereálné“ (*shi yu fei, gong yu si, zhen yu jia, shi yu xu* 是与非、公与私、真与假、实与虚), a k tomu všemu mají splňovat standard tzv. „patera sebezdokonalování“ – „v oblasti teorie, politiky, mravnosti, disciplíny a stylu práce“ (*lilun xiuyang, zhengzhi xiuyang, daode xiuyang, jili xiuyang, zuofeng xiuyang* 理论修养、政治修养、道德修养、纪律修养、作风修养).¹⁴⁸

Nakonec autoři chválí Xi Jinpingovy klasické citáty za jejich stručnost a srozumitelnost, za hlubokou pronikavost, jíž „z různých úhlů pohledu zodpověděl otázky ‚co je to úřední ctnost‘, ‚proč je zapotřebí úřední ctnost‘ a ‚jak je možné mít úřední

¹⁴⁵ Hu Jintaovy slogany, které přednesl v roce 2011 při příležitosti 90letého výročí založení KS Číny. Do první zmíněné koncepce patří „nebezpečí duchovního uvolnění, nebezpečí nekompetence, nebezpečí odcizení se masám a nebezpečí nežádoucí korupce“ (*jingshen xiedai weixian, nengli buzhu weixian, tuoli qunzhong weixian, xiaoji fubai weixian* 精神懈怠危险、能力不足危险、脱离群众危险、消极腐败危险). *Si da weixian* 四大危险. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/四大危险>.

Čtvero velkých zkoušek pak zahrnuje „zkouška vládcovství, zkouška reforem a otevírání se, zkouška tržní ekonomiky, zkouška životního prostředí“ (*zhizheng kaoyan, gaige kaifang kaoyan, shichang jingji kaoyan, waibu huanjing kaoyan* 执政考验、改革开放考验、市场经济考验、外部环境考验). *Si da kaoyan* 四大考验. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/四大考验>.

¹⁴⁶ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 23.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 24.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 53-54.

ctnost“ “ (*cong ge ge cemian huida le* „shenme shi guan de“ „weishenme guande“ „zenme you guan de“ *de wenti* 从各个侧面回答了“什么是官德”“为何要官德”“怎么有官德”的问题).¹⁴⁹

Morální sebezdokonalování (*xiushen pian* 修身篇)

V této kapitole, jejíž název je shodný s názvem druhé kapitoly starověkého spisu *Xunzi*, nalezneme celkem 12 citátů. Dočteme se v ní, že Xi Jinping klade velký důraz na morální sebekultivaci vedoucích kádrů. Správného morálního charakteru má být dosaženo například tím, že se kádr častým prováděním sebezpytování či dodržováním oficiálních pravidel chování snaží stát rovnocenným někomu, kdo je morálně lepší. Autoři zde dvakrát citují z *Lunyu*, přičemž druhý výrok, tj. „denně sám sebe zpytuji ve třech věcech“ (*wu ri san xing wu shen* 吾日三省吾身), představuje univerzální způsob morálního sebezdokonalování a ustavení ctnosti. I zde nacházíme pro současnou rétoriku typické heslo, tj. „být k sobě přísný při morálním sebezdokonalování“ (*yan yi xiushen* 严以修身), z něhož vyplývají další dílčí hesla, jako například „sebezdokonalování v oblasti posílení stranického ducha, upevnění ideálů a víry, povýšení hranic ctnosti, usilování o ušlechtilé city“ (*jiaqiang dangxing xiuyang, jianding lixiang xinnian, tisheng daode jingjie, zhuiqiu gaoshang qingcao* 加强党性修养、坚定理想信念、提升道德境界、追求高尚情操). Opět je zde vyzdvihováno, že Xi Jinpingovy citáty představují skvělý návod na epistemologii a metodologii vedoucích kádrů při jejich cestě za ctností a sebezdokonalováním.¹⁵⁰

Svědomitě plnit [povinnosti] (*duxing pian* 笃行篇)

Pátá kapitola sestává z 9 citátů a její hlavní téma se dá shrnout úvodním krátkým souvětím „úspěch pramení z poctivé práce, pohroma začíná u prázdných řečí“ (*chenggong yuanyu shigan, huohuan shiyu kongtan* 成功缘于实干，祸患始于空谈)¹⁵¹. Podobnou frázi téhož významu vidíme ještě o několik řádků níže, jde však o citaci Xi Jinpingových slov – „prázdné řeči ohrožují stát, poctivá práce činí zemi silnou a prosperující“ (*kongtan wuguo, shigan xingbang* 空谈误国，实干兴邦). Autoři píší, že je potřeba zbavit se nepraktického

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 54.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 77-78.

¹⁵¹ Tento citát je sám volnou referencí ke starověké moudrosti, viz *Chenggong yuanyu shigan, huohuan shiyu kongtan (tu)* 成功缘于实干，祸患始于空谈(图). In: *Souhu* 搜狐 [online]. 2013 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://roll.sohu.com/20130108/n362732992.shtml>.

stylu práce, napnout veškeré své úsilí k prohlubování reform a za pomoci tohoto plánu přispět k „všestrannému budování společnosti mírného blahobytu“ (*quanmian jianshe xiaokang shehui* 全面建成小康社会) a k realizaci „čínského snu 1,3 miliardy lidí“ (*13 yi duo ren de zhongguo meng* 13 亿多人的中国梦).¹⁵²

Vybízet ke studiu (*quanxue pian* 劝学篇)

Název tohoto oddílu o 15 citátech je shodný s názvem první kapitoly spisu *Xunzi*. V duchu předchozích kapitol i tato začíná citací slov generálního tajemníka o tom, že „studium představuje cestu dědění civilizace, žebřík k dospívání a osobnímu růstu, základ při konsolidaci politické strany a nezbytnost pro vzkvétající zemi“ (*xuexi shi wenming chuancheng zhi tu, rensheng chengzhang zhi ti, zhengdang gonggu zhi ji, guojia xingsheng zhi yao* 学习是文明传承之途、人生成长之梯、政党巩固之基、国家兴盛之要). Je třeba mít na paměti, že v jeho pojetí však studium nepředstavuje svobodné získávání znalostí a jejich tvořivé promýšlení, nýbrž „magickou zbraň k vítězství nad těžkostmi“ (*zhansheng jiannan de fabao* 战胜艰难的法宝)¹⁵³. Výraz „magická zbraň“ není v oficiálním čínském diskurzu neznámý, neboť jej využívá Oddělení jednotné fronty¹⁵⁴ (viz podkapitola 2.4). Dále autoři píší, že od Yan’anské kampaně *Hnutí za nápravu stylu práce* až do současnosti vyzdvihovali všichni komunističtí vůdci důležitost studia a vždy, když bylo studium populární, docházelo k „realizaci velkého rozvoje a pokroku v záležitostech strany a lidu“ (*dang he renmin shiye shixian da fazhan da jinbu* 党和人民事业实现大发展大进步)¹⁵⁵.

Zásadní význam autoři kladou na to, aby vedoucí kádry¹⁵⁶ pilně studovaly. Pro popis, co má studium pro kádry představovat, jsou zde použita téměř totožná slova jako v kapitole Morální sebezdokonalování, tj. „sebezdokonalování v oblasti posílení stranického ducha, upevnění ideálů a víry“. Nakonec autoři parafrázují Stalinův výrok z 8. sjezdu Komunistického svazu mládeže z 16. května 1928 slovy, že „pouze studiem, studiem a opět studiem, praxí, praxí a znovu praxí lze dosáhnout realizace cílů ‚dvou staletí‘, a tak zapříčinit,

¹⁵² Tamtéž, s. 103-104

¹⁵³ Tamtéž, s. 123.

¹⁵⁴ Brady, Anne-Marie. “China in Xi’s ‘New Era’: New Zealand and the CCP’s ‘Magic Weapons.’” In: *Journal of Democracy* 29, no. 2 (2018): 68–75.

¹⁵⁵ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 123.

¹⁵⁶ Pojem „vedoucí kádry“ (*lingdao ganbu* 领导干部) označuje kádry, kteří v politické a ekonomické sféře zastávají vysoké funkce. Viz *Lingdao ganbu* 领导干部. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/领导干部>.

že ‚čínský sen‘ o velkolepém obrození čínského národa se stane skutečností“ (*zhiyou xuexi, xuexi, zai xuexi, shijian, shijian, zai shijian, „liang ge yibai nian“ de fendou mubiao cai neni shixian, zhonghua minzu weida fuxing de „zhongguo meng“ cai neni mengxiang chengzhen* 只有学习、学习、再学习，实践、实践、再实践，“两个一百年”的奋斗目标才能实现，中华民族伟大复兴的“中国梦”才能梦想成真)¹⁵⁷.

Zaměstnávat schopné a mravné (*ren xian pian* 任贤篇)

V sedmé kapitole, obsahující 9 citátů, autoři popisují, jak KS od svého založení vždy dbala na to, aby byli do odpovědných funkcí voleni kompetentní lidé. Při té příležitosti si autoři znovu vypůjčují Xi Jinpingova slova o tom, že „při vedení velkolepého boje, vyznačujícího se mnoha novými historickými rysy, spočívá úspěch ve straně a lidu“ (*jinxing juyou xuduo xin de lishi tetan de weida douzheng, guanjian zai dang, guanjian zai ren* 进行具有许多新的历史特点的伟大斗争，关键在党，关键在人). Za tímto účelem je proto třeba z řad lidu „vybudovat velkolepou jednotku vysoce kvalitních kádrů“ (*jianshe yi zhi hongda de gao suzhi ganbu duiwu* 建设一支宏大的高素质干部队伍)¹⁵⁸. Způsob vyjádření opět připomíná vojenskou terminologii, zde reprezentovanou slovy „boj/konflikt“ (*douzheng* 斗争) a „jednotky“ (*duiwu* 队伍). Z té lze odvodit, že kádry mají, podobně jako řadoví vojáci, na slovo poslouchat své nadřízené a při svém studiu, respektive výcviku, musí projít v podstatě vojenským drilem. Další možnou implikací využívání těchto termínů je snaha KS vytvořit dojem, že Čína je ve válce se západem, a vojenské metody jsou z tohoto důvodu ospravedlnitelné. V neposlední řadě se dá na tuto skutečnost pohlížet jako na dříve již několikrát zmíněnou posedlost kontrolou nad ideologickým arzenálem kádrů a jiných straníků a jejich jednotou.

Na závěr autoři tyto Xi Jinpingovy myšlenky nazývají „Kniha lidského talentu“ (*rencai jing* 人才经), čímž je dávají na roveň klasickým spisům. Znak *jing* 经 je v kánonu tradiční čínské literatury vyhrazen klasickým spisům – např. Knize písní (*shi jing* 诗经), Knize proměn (*yi jing* 易经), Knize dokumentů (*shu jing* 书经), Knize o Tau a ctnosti (*daode jing* 道德经) aj. Za pomoci této „[klasické] knihy“ mají kádry a straníci být schopní „rozpoznat lidské talenty, doporučit je, zvážit jejich talent [a na základě toho je] zaměstnávat,

¹⁵⁷ Xi Jinping *Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 124.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 155.

respektovat a jejich talent rozvíjet (*shibie rencai, jujian rencai, liang cai shouren, zunzhong rencai he peiyang rencai* 识别人才、举荐人才、量才授任、尊重人才和培养人才)¹⁵⁹.

Podnebesí (*tianxia pian* 天下篇)

Osmá kapitola publikace sestává z 13 citátů a zaměřuje se na diplomacii. Koncept „podnebesí“ (*tianxia* 天下) pochází ze starověkých čínských textů, v nichž buď označuje celý svět z geografického hlediska, nebo metafyzickou říši smrtelníků. Nedílnou součástí této kapitoly představuje „série pojednání o diplomacii soudruha Xi Jinpinga“ (*Xi Jinping tongzhi guanyu waijiao de yi xilie lunshu* 习近平同志关于外交的一系列论述)¹⁶⁰. Ta má ukazovat světu čínské klady, jakými jsou například „čínská zodpovědnost vůči záležitostem čínským i světovým“ (*neiwai jianxiu de Zhongguo dandang* 内外兼修的中国担当) či „štědrý a klidný čínský šarm“ (*daqi congrong de zhongguo meili* 大气从容的中国魅力)¹⁶¹. Klíčovou roli zde zaujímá koncepce čínského snu. Ten zde jednak figuruje coby jakýsi mezinárodní tmel nebo „most pro komunikaci s duší všech zemí světa“ (*goutong shijie geguo xinling de qiaoliang* 沟通世界各国心灵的桥梁) a jednak jako katalyzátor mezinárodní spolupráce, jejímž cílem je, aby se sny ostatních zemí se snem čínským „sjednotily a byly společně realizovány“ (*lianhe qilai yiqi shixian* 联合起来一起实现)¹⁶². Znovu je zde patrné zvýšené sebevědomí ČLR na mezinárodní scéně, projevující se asertivní snahou měnit ji k obrazu svému (viz podkapitola 2.4). V druhém citátu vidíme již známý důraz současného čínského režimu na jednotu (viz podkapitola 2.3) a snahu o to, aby se ostatní přidali k čínskému snu.

Nechybí na mezinárodní scéně důvěrně známé fráze čínského režimu o „cestě mírového vývoje“ (*heping fazhan daolu* 和平发展道路), „společenství sdíleného osudu lidstva“ (*renlei mingyun gongtongti* 人类命运共同体), „neustrannosti a spravedlnosti mezi jednotlivými státy“ (*guojia jian gongping zhengyi* 国家间公平正义)¹⁶³. Těmi se KS snaží (leckdy úspěšně) přesvědčit zahraniční protějšky o své dobré vůli a všestranné výhodnosti za pomoci ideologie nabízené mezinárodní spolupráce. Závěrem autoři opět chválí Xi Jinpingova „pojednání“ (*lunshu* 论述), která jsou „prodchnuta duchovním půvabem a energií morálky a

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 156.

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 175.

¹⁶¹ Tamtéž.

¹⁶² Tamtéž.

¹⁶³ Tamtéž.

spravedlnosti“ (*chongman le jingshen de meili, daoyi de nengliang* 充满了精神的魅力、道义的能量)¹⁶⁴.

Čestně a neúplatně vykonávat politiku (*lianzheng pian* 廉政篇)

V deváté kapitole, čítající 11 citátů, autoři pojednávají o boji proti korupci. O tom, že pro Xi Jinpinga a potažmo celou KS představuje boj proti korupci „otázku života a smrti“ (*sheng si cun wang* 生死存亡)¹⁶⁵, jsem již psal v podkapitole 2.2. Opět se zde setkáváme s titulováním „korupčníků“ (*fubai fenzi* 腐败分子) slovy „moucha“ (*cangying* 苍蝇) a „tygr“ (*laohu* 老虎), tj. nižší a vyšší funkcionáři – např. v Xi Jinpingových frázích „hýčkat si mouchy způsobí škodu“ (*zong ying wei hai* 纵蝇为害) a „chovat tygra způsobí katastrofu“ (*yang hu wei huan* 养虎为患)¹⁶⁶. KS se k tomuto problému musí postavit tak, že si „vyškrábe jed z morku kostí“ (*gua gu liao du* 刮骨疗毒), k čemuž ji má motivovat fakt, že „velké množství ‚much‘ a ‚tygrů‘ již bylo postupně poraženo, což enormním způsobem očistilo stranické jednotky a vyburcovalo srdce strany a lidu“ (*zhongduo „cangying“ „laohu“ fenfen luoma, ye jida de chunjie le dang de duiwu, zhenfen le dang xin min xin* “众多“苍蝇”“老虎”纷纷落马，也极大地纯洁了党的队伍，振奋了党心民心)¹⁶⁷.

Víra (*xinnian pian* 信念篇)

Desátá kapitola obsahuje 8 citátů a zabývá se důležitostí ideálů a víry. Xi Jinping označuje komunistickou víru za „duchovní ‚vápník‘“ (*jingshen shang de „gai“* 精神上的“钙”), přičemž postrádá-li duch tento „vápník“, nutně jej stihne „osteomalacie“¹⁶⁸ (*ruangu bing* 软骨病), jejímž důsledkem je neschopnost „započít práci a vést reformy“ (*kaige gongzuo, lingdao gaige le* 开展工作、领导改革了)¹⁶⁹. Dále se hovoří o členech KS, kteří se za dobu její existence „heroicky obětovali“ (*yingyong xisheng* 英勇牺牲) a jejichž „podporování je duchovní silou ‚revolučního ideálu, vyššího než nebesa‘“ (*zhicheng tamen de jiushi „geming*

¹⁶⁴ Tamtéž, s. 176.

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 203.

¹⁶⁶ Tamtéž.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 204.

¹⁶⁸ Medicínský termín označující měknutí kostí.

¹⁶⁹ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 227.

lixiang gao yu tian“ *de jingshen liliang* 支撑他们的就是“革命理想高于天”的精神力量)¹⁷⁰. Dále autoři poznamenávají, že právě kvůli „ideálům a víře“ (*lixiang xinnian* 理想信念) si KS „získala podporu stamilionů lidí“ (*dedao le yi wan renmin de zhichi* 得到了亿万人民的支持), aby mohla „kráčet od vítězství k vítězství“ (*cong shengli zouxiang shengli* 从胜利走向胜利)¹⁷¹.

Následuje Xi Jinpingova teze, že mnoho problémů stranických kádrů vyplývá z nestálosti či nejednoty jejich ideálů a víry. Dle Xiho jde o „problém nefunkčnosti ,hlavního spínače“ („*zong kaiguan*“ *shilling de wenti* “总开关” 失灵的问题)¹⁷². Nakonec autoři postulují, že generální tajemník považuje „pevnou víru“ (*xinnian jiating* 信念坚定) za „kritérium číslo jedna“ (*di yi biao zhun* 第一标准), jde-li o „kvalifikovanost či nekvalifikovanost kádrů“ (*ganbu shifou hege* 干部是否合格), a za nutnost při čelení „čtveru velkých nebezpečí“ a „čtveru velkých zkoušek“ (viz pozn. 142), jejichž překonání má být ku prospěchu „rozvoji reforem a národnímu obrození“ (*gaige fazhan, minzu fuxing* 改革发展、民族复兴)¹⁷³.

Inovace (*chuangxin pian* 创新篇)

Kapitola Inovace sestává z 8 citátů a začíná slovy generálního tajemníka, že „inovace je duší pokroku každého národa, nekonečným pramenem vzkvétající země a také je nejcharakterističtější vlohou čínského národa“ (*chuangxin shi yi ge minzu jinbu de linghun, shi yi ge guojia xingwang fada de bu jie yuanguan, ye shi zhonghua minzu xianming de minzu bingfu* 创新是一个民族进步的灵魂，是一个国家兴旺发达的不竭源泉，也是中华民族最鲜明的民族禀赋)¹⁷⁴. Důležitým aspektem pak dle autorů jsou „vědecké a technologické inovace“ (*keji chuangxin* 科技创新)¹⁷⁵, které mají zásadním způsobem podporovat reformy a neustále se měnící ekonomickou sféru. To je zdůrazněno frází „[naší] cestou k vědeckému a technologickému vývoji je inovace, inovace a znovu inovace“ (*keji fazhan de fangxiang jiu shi chuangxin, chuangxin, zai chuangxin* 科技发展的方向就是创新、创新、再创新)¹⁷⁶.

¹⁷⁰ Tamtéž.

¹⁷¹ Tamtéž, s. 227-228.

¹⁷² Tamtéž, s. 228.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 247.

¹⁷⁵ Tamtéž.

¹⁷⁶ Tamtéž.

Autoři následně poznamenávají, že v současné době, prodchnuté mnohými nejistotami a spleťtostmi, je pro Čínu zcela zásadní „inovační pohon“ (*chuangxin qudong 创新驱动*)¹⁷⁷. Prolog zakončuje Xi Jinpingův výrok o důležitosti inovace v oblasti reformy a výzva autorů, aby „lidé ze všech společenských vrstev, kteří jsou talentovaní v oblasti inovace, spolu ve velkém vzájemně soupeřili“ (*ge hang ge ye chuangxin rencai jingxiang yongxian 各行各业创新人才竞相涌现*)¹⁷⁸.

Vláda zákona (*fazhi pian 法治篇*)

Dvanáctý oddíl o 7 citátech uvozuje citát ze spisu *Xunzi*: „Zákon, to je základ při správě státu“ (*fa zhe, zhi zhi duan ye 法者，治之端也*)¹⁷⁹. Využití tohoto citátu s sebou nese i symbolický význam – *Xunzi* totiž představuje jakýsi můstek mezi konfucianismem a legismem. To Xi Jinpingovi v otázce vlády zákona, neboli „řízení státu za pomoci zákonů“ (*yi fa zhi guo 依法治国*)¹⁸⁰ umožňuje využívat jak konfuciánské ctnosti, tak i legistický příklon k určitým autokratickým prvkům. Důležitost tohoto aspektu vládnutí podporují i slova generálního tajemníka ze 4. plenárního zasedání 18. ÚV KS Číny (2014)¹⁸¹ – „chceme-li pokračovat v řízení státu za pomoci zákonů, musíme nejprve řídit stát za pomoci Ústavy; chceme-li pokračovat ve vládnutí státu za pomoci zákonů, musíme nejprve vládnout státu za pomoci Ústavy“ (*jianchi yi fa zhi guo shouxian yao jianchi yi xian zhi guo, jianchi yi fa zhizheng shouxian yao jianchi yi xian zhi zheng 坚持依法治国首先要坚持依宪治国，坚持依法执政首先要坚持依宪执政*)¹⁸². Pro změnu Číny ve stát s rozvinutou vládou zákona navrhl generální tajemník „sérii nových myšlenek, nových úhlů pohledu, nových úsudků a nových požadavků“ (*yi xilie xin sixiang xin guandian xin lunduan xin yaoqiu 一系列新思想新观点新论断新要求*), které by „obohatily a rozvinuly teorii vlády zákona socialismu s čínskými rysy a též poskytly základní metody a čínorodé směřování k propagaci modernizace systému vlády a schopnosti vládnout“ (*fengfu he fazhan le zhongguo tese shehuizhuyi fazhi lilun, ye wei tuijin guojia zhili tixi he zhili nengli xiandaihua zhiming le*

¹⁷⁷ Tamtéž.

¹⁷⁸ Tamtéž, s. 248.

¹⁷⁹ Tamtéž, s. 265.

¹⁸⁰ Viz podkapitola 2.2.

¹⁸¹ Ústava zakotvuje vedoucí úlohu strany a 4 základní principy, tj. zákon teoreticky může poskytnout určité svobody, ale nakonec o ně člověk může kdykoliv přijít, pokud strana usoudí, že podkopávají její vedoucí úlohu strany. To implikuje nemyslitelnost nezávislosti soudnictví.

¹⁸² *Xi Jinping Yongdian 习近平用典* (2015). *Renmin ribao chubanshe 人民日报出版社*, s. 265.

genben lujing he nuli fangxiang 丰富和发展了中国特色社会主义法治理论，也为推进国家治理体系和治理能力现代化指明了根本路径和努力方向)¹⁸³.

Výše citované fráze se týkají především vedoucích kádrů. Ty by měly zlepšit „svou schopnost využívat myšlenkové linie a vzorce vlády zákona“ (*yunyong fazhi siwei he fazhi fangli de nengli* 运用法治思维和法治方式的能力), aby mohly úspěšně „bojovat proti korupci“ (*fan fubai* 反腐败)¹⁸⁴. Závěrem autoři konstatují, že od 18. sjezdu KS Číny jsou „zákony neustále posilovány“ (*falü de zuoyong buduan bei qianghua* 法律的作用不断被强化), což z „ideje ‚vlády zákona‘“ („*fazhi*“ *de linian* “法治”的理念) učinilo „jeden z nanejvýš zřejmých znaků vlády soudruha Xi Jinpinga coby jádra ÚV KS Číny“ (*yi Xi Jinping tongzhi wei hexin de dang zhongyang zhiguo lizheng zuiwei xingmu de biao zhi zhi yi* 以习近平同志为核心的党中央治国理政最为醒目的标志之一)¹⁸⁵.

Dialektika (*bianzheng pian* 辩证篇)

Poslední kapitola, sestávající z 8 citátů, se zabývá klíčovým pojmem marxistické filozofie – dialektikou. Dle autorů je důvodem „dovednostní paniky“ (*benling konghuang* 本领恐慌)¹⁸⁶ především „tíživý nedostatek filozofie“ (*zhexue de pinkun* 哲学的贫困)¹⁸⁷ v současné ČLR. Ten má být pod taktovkou „soudruha Xi Jinpinga coby jádra ÚV KS Číny“ (*yi Xi Jinping tongzhi wei hexin* 以习近平同志为核心的党中央) zaplněn „světovým názorem a metodologií dialektického a historického materialismu“ (*bianzheng weiwuzhuyi, lishi weiwuzhuyi de shijie guan fangfa lun* 辩证唯物主义、历史唯物主义的世界观方法论).¹⁸⁸ Tyto světónázory a metodologie se „vzájemně prolínají a organicky sjednocují, čímž utvářejí celkovou a vědeckou reformní metodu“ (*xianghu guantong, youji tongyi, goucheng le wanzheng, kexue de gaige fangfa* 相互贯通、有机统一，构成了完整、科学的改革方法)¹⁸⁹. Dále autoři zmiňují jeden ze základních zákonů dialektiky, tj. „jednotu

¹⁸³ Tamtéž.

¹⁸⁴ Tamtéž, s. 265-266.

¹⁸⁵ Tamtéž, s. 266.

¹⁸⁶ Odkazuje na stejnojmennou knihu z kategorie individuálního rozvoje, vydanou roku 2008. Pojednává o tom, jak se zbavit dovednostní paniky a uspět v současném světě.

¹⁸⁷ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 281.

¹⁸⁸ Tamtéž.

¹⁸⁹ Tamtéž.

protikladů“ (*duili tongyi* 对立统一), kterou následně označují za „objektivní zákon“ (*keguan guilü* 客观规律)¹⁹⁰.

Není překvapivé, že i v této oblasti „musí vedoucí kádry zlepšit své schopnosti dialektického myšlení“ (*lingdao ganbu yao tigao bianzheng siwei nengli* 领导干部要提高辩证思维能力), aby byly schopné „rozpor rozpoznat, rozpor analyzovat a rozpor vyřešit“ (*chengren maodun, fenxi maodun, jiejie maodun* 承认矛盾、分析矛盾、解决矛盾) a aby „zlepšily své schopnosti, jak uchopit klíčové aspekty, nalézt důležité body a mít vhled do zákonů vývoje hmoty“ (*shanyu zhuazhu guanjian, zhaozhun zhongdian, dongcha shiwu fazhan guilü de nengli* 善于抓住关键、找准重点、洞察事物发展规律的能力)¹⁹¹.

4.2.4 Manipulace s klasickými citáty v *Xi Jinping yongdian*

V této podkapitole nahlédneme, jakým způsobem autoři knihy *Xi Jinping yongdian* nakládají s výroky klasiků. Již v podkapitole 3.3 jsem na dvou příkladech ukázal, jak Mao Zedong a Xi Jinping manipulují významy klasických citátů. Nyní ukážu, jak autoři publikace zacházejí jednak s citáty Konfuciovými a dvou dalších známých starověkých myslitelů, kteří naň navazují – Mencius a Xunzi –, a jednak s básněmi tangských básníků, jmenovitě Shang Yana 尚颜 (žil okolo roku 881¹⁹²), Li Shangyina 李商隐 (813-858) a Du Mua 杜牧 (803-852).

Soudruh Konfucius a jeho epigoni

为政以德，譬如北辰，居其所而众星拱之。

Vládnutí působením mravní síly lze přirovnat k Polárce – přebývá na svém místě a ostatní hvězdy se otáčejí kolem ní.¹⁹³

Tento výrok nalezneme ve druhé kapitole spisu *Lunyu* pod názvem *weizheng* 为政 a vyjadřuje myšlenku, že pokud panovník vládne silou své vlastní ctnosti, disponuje přirozenou autoritou a všichni k němu vzhlíží, pro všechny je morálním vzorem.

¹⁹⁰ Tamtéž.

¹⁹¹ Tamtéž, s. 282.

¹⁹² Data narození a smrti nejsou zřejmá.

¹⁹³ Český překlad převzatý z VOCHALA, Jaromír. *Konfucius v zrcadle Sebraných výroků*. Praha: Academia, 2009.

Daný citát využil Xi Jinping ve své knize *Zhi Jiang Xin Yu* 之江新语¹⁹⁴ vydané v roce 2007. V knize *Xi Jinping yongdian* se nachází v kapitole Dělat politiku, zabývající se otázkou kultivace schopností a myšlení při správě státu, a autoři o něm v „interpretaci“ píší následující:

德，不仅是“立身”之本，而且是“立国”之基。既重视以德修身，也重视从政以德。这是我国传统文化的精华，也是我国政治思想的一个显著特点。我们党善于继承优秀历史文化遗产，立足现实对古代德治思想进行当代阐释，正可以此加强干部队伍建设。

Ctnost představuje nejen kořen „vlastní sebezdokonalení“, nýbrž i základ „ustavení státu“. [Je třeba] klást důraz jak na sebezdokonalování za pomoci ctnosti, tak i na děláni politiky za pomoci ctnosti. Toto je podstatou tradiční čínské kultury a rovněž i znamenitým rysem čínského politického myšlení. Naše strana vyniká tím, že zdělila odkaz znamenité historické kultury, z pozice [dnešní] reality provádí moderní výklad starých myšlenek o vládě ctnosti, a právě tím může posílit budování jednotek kádrů.

Tento úryvek je čítankovým příkladem toho, jak současná čínská propaganda využívá klasické citáty. Klade důraz na posílení disciplíny „jednotek kádrů“ skrze „sebezdokonalování“, na získání podpory lidu – viz fráze „získat si přízeň obyčejného lidu“ (*yingde baixing de yonghu* 赢得百姓的拥护)¹⁹⁵, na propagaci KS jako věrné dědičky tradiční čínské kultury a na úsilí „provést moderní výklad“ starých citátů. Tento výklad pak přenáší na současnou čínskou společnost a kádry nabádá k sebekultivaci v duchu socialistické morálky, aby byly schopné dobře spravovat zemi.

O několik řádků níže se můžeme dočíst, že kádry musí „zpytovat svědomí, disciplinovat se, vyčítat si [své chyby], držet samy sebe pod kontrolou, a bez ustání tak zlepšovat svůj charakter“ (自省、自律、自责、克己，不断提高自己的素质)¹⁹⁶. Tento proces zlepšování je popsán i v posledním souvětí:

广大党员干部要养成多读书、读好书的习惯，使读书学习成为改造思想、加强修养的重要途径，成为净化灵魂、培养高尚情操的有效手段。

¹⁹⁴ Xi Jinping 习近平 (2007). *Zhi Jiang Xin Yu* 之江新语. *Zhejiang renmin chubanshe* 浙江人民出版社. Sebrané novinové články z let 2003-2007, kdy působil jako tajemník Výboru KS v provincii Zhejiang (*zhong gong Zhejiang sheng wei shuji* 中共浙江省委书记).

¹⁹⁵ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 51.

¹⁹⁶ Tamtéž.

Četné stranické kádry musí kultivovat své návyky četbou mnoha knih a četbou dobrých knih, a tímto studiem tak změnit své myšlení a posílit důležitou cestu sebezdokonalování. Jde o efektivní metody, jak se stát čistou duší a pečovat o své ušlechtilé city.

物之不齐，物之情也。

To, že věci nejsou stejné, je jejich základní podstatou.

Tento výrok pochází z kapitoly Teng wen gong shang 滕文公上 spisu *Mengzi*. Jeho prostřednictvím Mencius vysvětluje, že různé věci mají různou hodnotu, tudíž není možné všechny házet do jednoho pytle.¹⁹⁷

Xi Jinping tento citát použil roku 2014 ve svém „projevu k důležitým vedoucím kádrům na provinční úrovni v semináři, zabývajícím se studiem implementace všestranného prohlubování reform v duchu 3. plenárního zasedání 18. ÚV KS Číny“ (*zai shengbu ji zhuyao lingdao ganbu xuexi guanche shiba jie san zhongquanhui jingshen quanmian shenhua gaige zhuanli yantao ban shang de jianghua* 在省部级主要领导干部学习贯彻十八届三中全会精神全面深化改革专题研讨班上的讲话)¹⁹⁸. V publikaci *Xi Jinping yongdian* se daný citát nachází v kapitole Podnebesí, pojednávající o čínské diplomacii a čínských ambicích v zahraničí, a autoři jej v sekci „interpretace“ vysvětlují takto:

习近平同志曾在多个场合引用过这句古语，既有面向党内的，也有面向国外的。但不管说的是政治制度还是人类文明，不管说的是中国道路还是儒家思想，要表达的都是“多样性”的意涵。的确，从政治制度看，各国有各国的国情，各国有各国的体制，各国有各国的历史，怎么可能千篇一律？

Soudruh Xi Jinping již při několika různých příležitostech využil tento starý výrok, a to jak v projevech vnitrostranických, tak i v těch zahraničních. Ať už hovořil o politickém systému či kultuře lidstva, o čínské cestě či konfuciánském myšlení, hlavním sdělením je vždy „rozmanitost“. A vskutku, z hlediska politického systému má každý stát své typické národní

¹⁹⁷ 《滕文公上 - Teng Wen Gong I》. In: *Chinese Text Project* [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://ctext.org/mengzi/teng-wen-gong-i>.

¹⁹⁸ *Xi Jinping Yongdian* 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社, s. 183.

podmínky, svůj vlastní systém a svou vlastní historii. Cožpak by mohly všechny následovat stejné schéma?

Píše se zde sice o tom, že Xi Jinping tento výrok použil i v projevech ke straníkům, nicméně fakt, že zmíněný výrok se v publikaci *Xi Jinping yongdian* nachází v kapitole Podnebesí, napovídá, že jeho poselství je primárně určeno subjektům vně Číny. Vidíme typickou rétoriku čínské zahraniční politiky, která na mezinárodní scéně obhájí svůj nedemokratický politický systém a porušování lidských práv poukazem na kulturní relativismus. Tuto skutečnost autoři shrnují Xi Jinpingovým citátem à la lidová moudrost – „zda boty sedí, či nikoli, to každý pozná až poté, co si je vyzkouší“ (*xiezi he bu he jiao, ziji chuan le cai zhidao* 鞋子合不合脚，自己穿了才知道)¹⁹⁹.

学者非必为仕，而仕者必为学。

Ten, kdo se věnuje studiu, nemusí nutně vstupovat do státní služby, avšak ten, který v ní je, by se měl zajisté dát na studium.²⁰⁰

Tento výrok najdeme v kapitole Dalüe 大略 spisu *Xunzi*. Vyjadřuje myšlenku, že studium nutně člověka nepřivede ke kariéře, ale kariéra bez studia není možná.

Xi Jinping tento výrok použil v „projevu na slavnostním zahájení začátku jarního semestru roku 2013 ve stranické škole ÚV KS Číny při příležitosti 80. výročí jejího založení“ (*zai zhongyang dangxiao jian xiao 80 zhounian qingzhu dahui ji 2013 nian chunji xueqi Kaine dianli shang de jianghua* 在中央党校建校 80 周年庆祝大会暨 2013 年春季学期开学典礼上的讲话)²⁰¹. V publikaci *Xi Jinping yongdian* se citát nachází v kapitole Vybízet ke studiu, pojednávající o potřebě sebezdokonalování skrze pečlivé a správné studium, a autoři jej interpretují takto:

明清之际的思想家黄宗羲曾总结，“学则智，不学则愚；学则治，不学则乱。自古圣贤，盛德大业，未有不由学而成者也”。可见，为官一任、治理一方，学习是一件多

¹⁹⁹ Tamtéž.

²⁰⁰ Český překlad převzatý ze ZÁDRAPA, Lukáš. *Sün-c': tradičně Sün Kchuang*. Praha: Academia, 2019.

²⁰¹ Tamtéž, s. 143.

么重要的事。正因此，党的十八大提出了建设学习型、服务型、创新型马克思主义执政党的重大任务。对于领导干部，学习不学习不仅仅是自己的事情，本领大小也不仅仅是自己的事情，而是关乎党和国家事业发展的大事情。

Myslitel Huang Zongxi žijící na přelomu období dynastií Ming a Qing shrnul: „Studovat znamená být moudrý, zatímco nestudovat znamená být hloupý; studovat znamená řád, zatímco nestudovat znamená chaos. Již od starých časů mezi velkými mudrci a lidmi ctnosti nebyl takový, který by bez studia uspěl“. Analogicky plyne význam studia i pro zastávání oficiálních a úředních funkcí. Proto bylo na 18. sjezdu KS Číny navržen důležitý úkol – vybudovat marxistickou vládnoucí stranu na principech učení, služby a inovace. Co se týče vedoucích kádrů, to, zda studují nebo ne, či jaký je rozsah jejich kompetencí, není jejich osobní výsadou, nýbrž tvoří součást velkých převratných záležitostí rozvoje strany a státu.

Kromě již otřepaných frází o potřebě neustálého kádrového zdokonalování jsou zajímavá poslední dvě souvětí, že osobní zájmy jsou podřízené „rozvoji strany a státu“ a jednoty budované „marxistické vládnoucí strany“ má být docíleno právě studiem. Dané studium, jak jej popisují autoři knihy, by se dalo přirovnat k určitému duchovnímu cvičení, kontemplaci vzorových textů, které člověku vejdou až do morku kostí a zásadním způsobem jej změni.

Tangští pracovníci v oblasti poezie

浩渺行无极，扬帆但信风。²⁰²

Rozlehlé [moře] jdoucí do bezhranična,
napnout plachty a pouze důvěřovat větru.

Dvojverší plastického obrazu moře tangského poety Shang Yana z jeho básně *Song Pu shan ren gui Xinluo* 送朴山人归新罗 dokresluje celkové vyznění básně o hlubokých citech a přátelství.²⁰³

²⁰² Celá báseň viz *Song Pu shan ren gui Xinluo* 送朴山人归新罗. In: *Sou yun wang* 搜韵网 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://sou-yun.cn/Query.aspx?type=poem1&id=5190>. Zde připsaná básníková Ma Daiovi 马戴 (799-869).

²⁰³ *Song Pu shan ren gui Xinluo* 送朴山人归新罗. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/送朴山人归新罗/9755520>.

Xi Jinping toto dvojverší citoval roku 2013 v „přednášce na summitu OECD pro průmyslové a obchodní lídry Asijsko-pacifického regionu“ (*zai yatai jinghe zuzhi gongshang lingdao ren fenghui shang de yanjiang* 在亚太经合组织工商领导人峰会上的演讲)²⁰⁴. V knize *Xi Jinping yongdian* je citát obsažen v kapitole Podnebesí a autoři o něm v sekci „interpretace“ píší následovně:

这是一句格局宏大的诗，正适合表达在亚太这片广阔的水域中，各个国家奋力扬帆前行的壮阔局面。亚太地区，可说是一个命运共同体。这一地区未来的发展，关系到每个成员的利益，因此更需要各个国家共同努力。从推进“一带一路”建设，到构建开放型世界经济、推动贸易和投资自由化便利化，来自中国的这些构想和倡议，得到众多国家积极响应 [...]。

Jedná se o velkolepě vystavěné dvojverší, které přesně vyjadřuje, jak v této rozsáhlé vodní ploše asijsko-pacifického regionu každá země usiluje o dosažení velkolepého cíle – napnout plachty a vyplout. Lze říci, že asijsko-pacifický region je společenstvím sdíleného osudu.

Budoucí vývoj této oblasti souvisí s výhodami každého člena a o to víc je třeba, aby se všechny země společně snažily. Z Číny pocházející koncepty a návrhy, prosazující iniciativu „Pás a stezka“, ustavení světové ekonomiky v duchu politiky uvolnění, liberalizaci a ulehčení obchodu a investicím, si ve světě získaly pozitivní ohlas [...].

Při pohledu na toto hodnocení je patrné, jak autoři plynule přešli od nekonečného moře hlubokých pocitů jedince-básníka do asijsko-pacifického regionu, v němž ČLR rozšiřuje svůj vliv skrze iniciativu „Pás a stezka“, která slibuje rozvoj a liberalizaci světového obchodu a růst čínských investic v zahraničí. Další důvěrně známou frází čínské propagandy na mezinárodní scéně je „duch oboustranně prospěšné spolupráce“ (*hezuo gongying de jingshen* 合作共赢的精神).

历览前贤国与家，成由勤俭破由奢。²⁰⁵

²⁰⁴ Tamtéž, s. 179.

²⁰⁵ Celá báseň viz *Yong shi* 咏史. In: *Sou yun wang* 搜韵网 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://souyun.cn/Query.aspx?type=poem1&id=28894>.

Podívám-li se na historii, na všechny státy a rody slynoucí moudrostí a ctností,
úspěch pramení z pracovitosti a střídmosti, pád pramení z marnotratnosti.

Dvojverší z básně *Yong shi* 咏史 tangského básníka Li Shangyina vyjadřuje ohlédnutí se do minulosti, do doby, kdy vládci disponovali moudrostí a ctností. Li Shangyin dává tuto skutečnost do kontrastu s politickou situací své doby a vytýká vládcům jejich extravaganci a chamtivost.²⁰⁶

Citát Xi Jinping použil roku 2013 ve svém „projevu na 2. zasedání 18. Ústřední komise pro kontrolu disciplíny KS Číny“ (*zai shiba jie zhongyang ji wei di er ci quanti huiyi shang de jianghua* 在十八届中央纪委第二次全体会议上的讲话)²⁰⁷ a v publikaci *Xi Jinping yongdian* se nachází v kapitole Čestně a neúplatně vykonávat politiku. Autoři k němu v sekci „interpretace“ poznamenávají:

俭则成、奢则败，历史教训发人深省。时至今日，走过筚路蓝缕的创业岁月，跻身世界第二大经济体，我们不用再过毁家纾难的苦日子、红米饭南瓜汤的穷日子，但是也不能未富先奢、挥霍无度。[...] 无论时代场景如何变化，我们都不应该丢掉勤俭节约、艰苦奋斗这个传家宝，这样才能始终保持共产党人的政治本色，才能永葆我们党的生机与活力。

Skromnost znamená úspěch, marnotratnost znamená porážku. Tato lekce z historie nás nutí hluboce přemýšlet. I dnes si procházíme těžkostmi spojenými s naší průkopnickou činností. Stali jsme se druhou největší světovou ekonomikou, a tak již nemusíme znovu prožívat hořké dny těžkých krizových situací a chudé dny živoření na červené rýži a dýňové polévce. Nicméně rovněž nemůžeme utratit naši výplatu a rozhazovat peníze bez zdrženlivosti. [...] Ať už se naše éra mění jakkoli, nesmíme odvrhnout pracovitost, skromnost, tvrdý boj a podobné poklady naší tradice. Teprve tehdy budeme schopní udržet komunistické politické kvality a zachovat životní sílu a energii naší strany.

Popis je zajímavý určitým významovým posunem, který nemusí být na první pohled zřejmý. Zatímco Li Shangyin kritizuje své současníky a obrací se k ideální minulosti, pak autoři této knihy zastávají do určité míry opačný názor – dříve byla situace špatná (hovoří se o

²⁰⁶ *Yong shi* 咏史. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/咏史/18113779>.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 219.

„hořkých“ a „chudých“ dnech), zatímco nyní, ač autoři zmiňují „těžkosti spojené s naší průkopnickou činností“, je situace v podstatě dobrá. Důraz KS na „pracovitost, skromnost, tvrdý boj a podobné poklady naší tradice“ není pouze symbolického rázu, nýbrž představuje jakési preventivní opatření před budoucími krizemi. Nastane-li kalamitní situace, pak propaganda může použít tuto floskuli coby obhajobu nepopulárních krizových opatření a odkázat na již předchozí varování. Opět se jako nejdůležitější aspekt pro to „zachovat životní sílu a energii naší strany“ vyzdvihuje konsolidace strany a její vedoucí úloha.

睫在眼前犹不见。²⁰⁸

Řasy před našima očima zdánlivě nevidíme.

Verš najdeme v básni *Deng Chizhou jiu feng lou ji Zhang Hu* 登池州九峰楼寄张祜 tangského poety Du Mua. Ten básní jednak vyjadřuje sympatie svému dobrému příteli, společností přehlíženému, jednak lamentuje nad morálním úpadkem doby.²⁰⁹

Xi Jinping citát využil roku 1988 ve svém projevu „Zbavit se chudoby: Jak pomoci slabým ptáčkům létat? – dojmy z inspekční cesty do 9. okresu oblasti Mindong“ (摆脱贫困·弱鸟如何先飞——闽东九县调查随感). V publikaci *Xi Jinping yongdian* jej nalezneme v kapitole Dialektika a autoři se k němu v sekci „interpretace“ vyjadřují následovně:

习近平同志引用这句诗来说明在地方的工作中，不能主次颠倒。嘴上说着重视重视，但一遇到具体的问题、一碰到具体的困难，就打了退堂鼓，反而忽视了最简单的规律、忘记了最根本的原则。有时候，那些挂在嘴边、摆在眼前的道理，反而容易因为思想的固化、利益的藩篱而被弃掷一旁。这需要有清醒的自我认知，有坚定的信念操守。领导干部在工作中，需要抓住主题主线主旋律，正如习近平同志在这篇写于1988年的文章中所说的，“从来没有不朝思暮想经济建设而能搞好经济建设的”。只有解开了思想扣子，把握住发展的要点和规律，才能干好主业、走好正道。

²⁰⁸ Celá báseň viz *Deng Chizhou jiu feng lou ji Zhang Hu* 登池州九峰楼寄张祜. In: *Sou yun wang* 搜韵网 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://sou-yun.cn/Query.aspx?type=poem1&id=32278>.

²⁰⁹ *Deng Chi zhou jiu feng lou ji Zhang Hu* 登池州九峰楼寄张祜. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/登池州九峰楼寄张祜>.

Soudruh Xi Jinping citoval tento verš, aby vysvětlil, že při práci není možné zaměřovat priority. Někteří lidé jen dokola opakují „klást důraz na to, klást důraz na ono“, ale jakmile narazí na první problém či obtíž, tak hned bijí na ústup. Opomíjejí nejjednodušší zákony a zapomínají na fundamentální principy. Někdy jsou tyto často opakované a před našima očima viditelné principy naopak odvrhnuty, a to jednoduše kvůli myšlenkovému zkornatění či zaslepení profitem. V této oblasti je potřeba střízlivého sebeuvědomění, jakož i pevné víry a morální integrity. Vedoucí kádry potřebují při práci uchopit základní body, základní linky a základní ideje právě tak, jak to ve svém článku z roku 1988 napsal soudruh Xi Jinping: „Nikdy nebyl takový, kdo by mohl dosáhnout vybudování ekonomiky a přitom ve dne v noci nemyslel na vybudování ekonomiky.“ Pouze rozmotáním myšlenkových uzlů a uchopením základních bodů a zákonů rozvoje lze uspět v našich nejdůležitějších cílech a kráčet po správné cestě.

Autoři si od Du Mua vypůjčili toliko myšlenku, že lidé často opomíjejí věci, které jim leží přímo před očima, a na tomto jednoduchém postřehu založili své další úvahy. Opět zmiňují problém nedostatečných či vrtkavých ideových a filozofických „zákonů“ a „principů“. Tímto neduhem trpí především kádry, u nich je potřeba posílit „střízlivé sebeuvědomění“, „pevnou víru a morální integritu“. Jak toho docílit? Skrze Xi Jinpingovo myšlení „rozmotávat“ klubko „myšlenkových uzlů“ a „uchopit základní body a zákony rozvoje“, a tím dosáhnout „nejdůležitějších cílů [strany a státu]“.

5. Závěr

ČLR za Xi Jinpinga zažívá nebývalý příklon k čínské tradici, čímž se ruší zlom z počátku 20. století, který ji odvrhoval. KS se k tradici začíná soustavně hlásit až za vlády Xi Jinpingova předchůdce Hu Jintaa. Tento vzrůstající příklon se nápadně kryje se ztrátou důvěry lidí v marxismus-leninismus a rovněž také s vyprázdněním významu tohoto pojmu ve stranickém tisku. Nejedná se o rozchod KS s marxismem-leninismem, nýbrž o jeho redefinici, aby byl dostatečně pružný, a tudíž přizpůsobitelný novým podmínkám. Zároveň odkazy na blíže nespecifikovanou tradiční kulturu poskytují straně posílení autority jejich argumentů a požadavků. Mimo to slouží opětovnému posílení marxismu-leninismu. Hlavními důvody revivalu čínské tradice, který je nutno chápat jako shora řízený proces, tedy mohou být jednak upevnění legitimacy moci KS, dále snaha získat si přízeň obyčejných lidí a v neposlední řadě podpora a posílení nacionalistických tendencí s cílem vytvořit národní identitu odlišnou od té západní, což souvisí s asertivní zahraniční politikou ČLR praktikovanou od nástupu Xi Jinpinga.

Xi Jinping je od Mao Zedonga prvním vysokým čínským státníkem (s výjimkou předchozího premiéra Wen Jiabaa), který soustavně ve svých projevech využívá citáty z tradičních čínských spisů. Roku 2015 vyšla ve vydavatelství *Renmin ribao* kniha *Xi Jinping yongdian*, sebrané citáty z čínských klasiků, jichž generální tajemník ve svých projevech a článcích využil. Tato publikace zároveň představovala hlavní pramen této práce.

Cíle publikace *Xi Jinping yongdian* jsou popsány v Předmluvě a Vysvětlení k redakci a vydání. Jde jednak o potřebu „čínským hlasem“ vyprávět „nádherný čínský příběh“, což koresponduje se snahou ČLR chopit se diskurzivní moci, a zvyšovat tak svou měkkou sílu na mezinárodní scéně. Dále je v publikaci do kánonu tradiční čínské kultury zanesen Mao Zedong, což svědčí o úsilí současného režimu vytvořit dojem, že ideologie KS má kořeny v „úrodné půdě čínské kultury“, a tím posilovat její autoritu. Patrně nejdůležitějším a hlavním cílem publikace je však převýchova stranických kádrů skrze pečlivé studium Xi Jinpingova myšlení. V tom lze vyzorovat snahu strany o vzkříšení role ideologie coby morálního kompasu veškerého myšlení a jednání straníků, podobně jako tomu bylo v době maoismu.

Tematických okruhů je v knize 13 a sestávají z pojmů konfuciánských (např. „Dělat politiku“ 为政 či „Ustavit ctnost“ 立德), neutrálních (např. „Inovace“ 创新 či „Víra“ 信念) a marxistických („Dialektika“ 辩证). V těchto 13 okruzích se nachází celkem 135 citátů, jejichž prezentace má v knize jednotnou podobu, až na jednu výjimku vždy zabírají dvě strany. Nejvíce Xi Jinping cituje předhanské myslitele, tedy osobnosti historického období, v němž se

utvářela čínská identita a myšlení, které pak zásadním způsobem ovlivňovaly čínské dějiny. Kromě Konfuciových *Lunyu* využívá Xi Jinping také hojně citátů ze starověkého spisu *Xunzi*. To je patrné nejen v samotném výběru citátů či v prolozích k jednotlivým tematickým okruhům, ale i v doslovných převzetích názvů první a druhé kapitoly spisu *Xunzi* – „Vybízet ke studiu“ 劝学 a „Morální sebezdokonalování“ 修身. Tento příklon je vysvětlitelný tím, že *Xunzi* je často považován za jakýsi můstek mezi konfucianismem a legismem. Pečlivou eklektičností tak může Xi Jinping pro podporu své politiky využívat jak konfuciánské ctnosti, tak i příklon k určitým autokratickým prvkům.

V celé knize autoři využívají velké množství *chengyu* 成语 (tj. lexikalizované citace ze starých čínských děl). Přítomnost těchto *chengyu* v jazyce politických komentářů vybízí ke krátkému zamyšlení nad povahou čínského jazyka. Práce s nimi je součástí čínské frazeologie, a proto vkláda-li je Xi Jinping do svých projevů, činí tak v logice vývoje čínského jazyka, takže v principu nevymýšlí nic nového.

Nakonec jsem na šesti citátech a jejich interpretacích ukázal, jakým způsobem Xi Jinping a straničtí ideologové manipulují jejich významy. V podstatě se objevují dva způsoby nakládání s citáty – sofistikovanější a volné. První typ se dá demonstrovat na interpretaci citátu z *Lunyu*. Autoři soudí, že Xi Jinping skrze něj věrně aplikuje myšlenku vládnutí prostřednictvím vlastní morální autority. Tento model pak Xi přenáší na současnou čínskou společnost a kádry nabádá k sebekultivaci v duchu socialistické morálky, aby mohly dobře spravovat zemi. Sice nespecifikuje, co mají studovat, ale dá se předpokládat, že jde o literaturu ozřejmující socialistické hodnoty. Druhý způsob pak reprezentuje interpretace citátu dvojverší básníka z Shang Yanovy básně *Song Pu shan ren gui Xinluo* 送朴山人归新罗. V tomto případě autoři plynule přecházejí od plastického popisu mořské krajiny coby vyjádření hlubokých pocitů jedince-básníka až k asijsko-pacifickému regionu, v němž ČLR rozšiřuje svůj vliv skrze iniciativu „Pás a stezka“.

Publikace *Xi Jinping yongdian* zoosobňuje jednak příklon současného režimu k čínské tradici a jednak v určitých aspektech politiku, jíž se ČLR za Xi Jinpinga prezentuje. Dává tak čtenáři možnost nahlédnout do mysli Xi Jinpinga, potažmo stranických ideologů, což z ní činí knihu, jejíž probádání může ozřejmit leccos bližšího o současném čínském režimu a jeho ambicích.

6. Seznam použitých zdrojů

Prameny

FENZHI, Zhang. *Xi Jinping: How to read Confucius and other Chinese Classical Thinkers*. New York: CN Times Books, 2015.

Xi Jinping Yongdian 习近平用典 (2015). *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社.

Xi Jinping Yongdian 习近平用典. *Renmin ribao chubanshe* 人民日报出版社 [online]. 2018 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.bookuu.com/ebook.php?id=77113>.

Xi Jinping 习近平 (2014). *Xi Jinping tan zhiguo lizheng* 习近平谈治国理政. *Waiwen chubanshe* 外文出版社.

Xi Jinping 习近平 (2007). *Zhi Jiang Xin Yu* 之江新语. *Zhejiang renmin chubanshe* 浙江人民出版社.

Xi Jinping xin shidai zhongguo tese shehuizhuyi sixiang xuexi gangyao 习近平新时代中国特色社会主义思想学习纲要 (2019). *Xuexi chubanshe* 学习出版社, *Renmin chubanshe* 人民出版社.

XU, Guangchun. Xi Jinping Thought on New-Era Chinese Socialism Has Made Original Contributions to Developing Marxism. In: *Qiushi: CPC Journal on China's Governance & Perspectives*. 2018, 10, No. 4(37), s. 32.

Literatura

BILLIQUOD, Sébastien. Confucianism, "cultural tradition" and official discourses in China at the start of the new century. In: *China Perspectives*. 2007, 2007(3).

BOCHENSKI, Józef M. *Marxismus-leninismus: věda nebo víra*. Olomouc: Velehrad, 1994.

BOUGON, François. *Inside the Mind of Xi Jinping*. London: Hurst & Company, 2018.

DILLON, Michael. China's Rulers: The Fifth Generation Take Power (2012–13). In: *China and the EU in Context* [online]. London: Palgrave Macmillan UK, 2014 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: doi:10.1057/9781137351869_5.

DYNON, Nicholas. "Four Civilizations" and the Evolution of Post-Mao Chinese Socialist Ideology. In: *The China Journal*. 2008, No. 60.

ECONOMY, Elizabeth. *The Third Revolution: Xi Jinping and the New Chinese State*. New York: Oxford University Press, 2018.

GARNAUT, John. Engineers of the Soul: Ideology in Xi Jinping's China. In: *Sinocism* [online], 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://nb.sinocism.com/p/engineers-of-the-soul-ideology-in>.

GIFFORD, Rob. *China Road: A Journey into the Future of a Rising Power*. Random House, 2007.

GOW, Michael. The Core Socialist Values of the Chinese Dream: towards a Chinese integral state. In: *Critical Asian Studies*. 2017, 49(1).

HEATH, Timothy R. The Consolidation of Political Power in China Under Xi Jinping: Implications for the PLA and Domestic Security Forces: Addendum. In: *CA: RAND Corporation* [online], 2019 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.rand.org/pubs/testimonies/CT503z1.html>.

JOSKE, Alex. The party speaks for you: Foreign interference and the Chinese Communist Party's united front system. In: *Australian Strategic Policy Institute* [online]. 2020 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.aspi.org.au/report/party-speaks-you>.

JUNHAO, Hong. Mao Zedong's Cultural Theory and China's Three Mass-Culture Debates: A Tentative Study of Culture, Society and Politics. In: *Intercultural Communication Studies*. 1994, IV(2).

KLIMEŠ, Ondřej. *Kulturní diplomacie Číny a její regionální variace*. Praha: Academia, 2018.

KLIMEŠ, Ondřej. Xi Jinping – obnova reformy a návrat individuálního autoritářství? In: *Nový Orient*. 2014, 69(3).

KLIMEŠ, Ondřej a Maurizio MARINELLI. Introduction: Ideology, Propaganda, and Political Discourse in the Xi Jinping Era. In: *Journal of Chinese Political Science* [online]. 2018, 23(3), [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: doi:10.1007/s11366-018-9566-3.

KUBAT, Aleksandra. Morality as Legitimacy under Xi Jinping: The Political Functionality of Traditional Culture for the Chinese Communist Party. In: *Journal of Current Chinese Affairs*. 2018, 47(3), 47-86. ISSN 1868-1026. Dostupné z: doi:10.1177/186810261804700303.

MINXIN, Pei. Ideological Indoctrination Under Xi Jinping. In: *The China Leadership Monitor (CLM)* [online]. 2019 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.prcleader.org/minxin-pei>.

MITTLER, Barbara. *A Continuous Revolution: Making Sense of Cultural Revolution Culture*. Cambridge (Massachusetts) and London: Harvard University Press, 2012.

ROŠKER, Jana. Modern Confucianism and the Concept of “Asian Values”. In: *Asian Studies*. 2016, 4(1).

SHUFANG, Wu. The Revival of Confucianism and the CCP’s Struggle for Cultural Leadership: a content analysis of *People’s Daily*, 2000-2009. In: *Journal of Contemporary China*. 2014, 23(89).

STRAFELLA, Giorgio. “Marxism” as Tradition in CCP Discourse. In: *Asiatische Studien - Études Asiatiques*. 2015, 69(1). ISSN 0004-4717. Dostupné z: doi:10.1515/asia-2015-0001.

VOCHALA, Jaromír. *Konfucius v zrcadle Sebraných výroků*. Praha: Academia, 2009.

WEDEMAN, Andrew. Xi Jinping's Tiger Hunt: Anti-corruption Campaign or Factional Purge? In: *Modern China Studies*. 2017, 24(2).

ZÁDRAPA, Lukáš. *Sün-c': tradičně Sün Kchuang*. Praha: Academia, 2019.

ZHAO, Suisheng. The Ideological Campaign in Xi's China: Rebuilding Regime Legitimacy. In: *Asian Survey*. 2016, 56(6).

ZI, Yang. Xi Jinping and China's Traditionalist Restoration. In: *China Brief*. 2017, 17(9).

Internetové zdroje

České

Čínský sen. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20].

Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopis/cinsky-sen/>.

Čtyři základní principy. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-

20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopis/ctyri-zakladni-principy/>.

Dokument č. 9 (Oběžník o současném stavu v oblasti ideologie). In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopis/dokument-c-9-obeznik-o-soucasnem-stavu-v-oblasti-ideologie/>.

Historický nihilismus. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20].

Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopis/historicky-nihilismus/>.

Jak padl Hongkong. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20].

Dostupné z: <https://sinopsis.cz/jak-padl-hongkong/>.

Koncept „dvou staletí“. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-

20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopis/koncept-dvou-staleti/>.

LOMOVÁ, Olga. Role WHO v dnešní pandemii a vliv Číny ve světě. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/svetova-zdravotnicka-organizace-spoluzodpovida-za-rozsireni-pandemie-z-ciny/>.

Může být Huawei nástrojem čínské špionáže? In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech*

[online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/muze-byt-huawei-nastrojem-cinske-spionaze/>.

Po Tibetanech a Ujgurech (protestují) i Mongolové. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/po-tibetanech-a-ujgurech-protestuji-i-mongolove/>.

Řízení státu za pomoci zákonů („vláda zákona“). In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopis/rizeni-statu-za-pomoci-zakonu-vlada-zakona/>.

Si Ťin-pchingovo myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou epochu. In: *Sinopsis: Čína v kontextu a souvislostech* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://sinopsis.cz/sinopis/si-tin-pchingovo-mysleni-o-socialismu-s-cinskymi-rysy-pro-novou-epochu/>.

Anglické

Anti-corruption campaign under Xi Jinping. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Anti-corruption_campaign_under_Xi_Jinping.

BANDURSKI, David. The Making of a Good Party Reporter. In: *China Media Project* [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://chinamediaproject.org/2017/01/03/the-making-of-a-good-party-reporter/>.

CLARK, Peter. China's Xi Jinping is a president who reads books. In: *Melville House* [online]. 2018 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.mhpbooks.com/chinas-xi-jinping-is-a-president-who-reads-books/>.

Classics Quoted by Xi. In: *China Plus* [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://chinaplus.cri.cn/classics-quoted-by-xi/index.html>.

DA COSTA, Ana Nicolaci. China's economic slowdown: How bad is it? In: *BBC* [online]. 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-49791721>.

Echoes of Mao as Xi Jinping ends term limits. In: *The Interpreter* [online]. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/echoes-mao-xi-jinping-ends-term-limits>.

Most corrupt officials are from poor families but Chinese royals have a spirit that is not dominated by money. In: *The Guardian* [online]. 2007 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2007/oct/26/china.uknews4>.

Officials implicated by the anti-corruption campaign in China (2012–2017). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-

03-20]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Officials_implicated_by_the_anti-corruption_campaign_in_China_\(2012%E2%80%932017\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Officials_implicated_by_the_anti-corruption_campaign_in_China_(2012%E2%80%932017)).

Xi Jinping -- Politburo Standing Committee member of CPC Central Committee. In: *People's Daily Online* [online]. 2007 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://en.people.cn/90001/90776/6288506.html>.

Čínské

Ba ge mingque, shisi ge jianchi 八个明确，十四个坚持. In: *Gongchandang yuan wang* 共产党员网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://news.12371.cn/2017/10/20/ARTI1508472857847440.shtml>.

Deng Chi zhou jiu feng lou ji Zhang Hu 登池州九峰楼寄张祜. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/登池州九峰楼寄张祜>.

Deng Chi zhou jiu feng lou ji Zhang Hu 登池州九峰楼寄张祜. In: *Sou yun wang* 搜韵网 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://souyun.cn/Query.aspx?type=poem1&id=32278>.

Di yi ji xunmeng Su Xiaokang (4/5) 第一集 寻梦 苏晓康 (4/5). In: *You du wenxue* [online]. 2015 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: https://www.yooread.net/13/4737/188986_4.html.

Di er ji xunmeng Wang Luxiang (5/5) 第二集 命运 王鲁湘 (5/5). In: *You du wenxue* [online]. 2015 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: https://www.yooread.net/13/4737/188987_5.html

Chenggong yuanyu shigan, huohuan shiyu kongtan (tu) 成功缘于实干，祸患始于空谈(图). In: *Souhu* 搜狐 [online]. 2013 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://roll.sohu.com/20130108/n362732992.shtml>

Guanyu „zhongguo meng“, *Xi Jinping zongshuji shi zheyang miaohui de* 关于“中国梦”，习近平总书记是这样描绘的. In: *Xinhua wang* 新华网 [online]. 2016 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/politics/2016-11/29/c_1120016588.htm.

Han Qingxiang 韩庆祥. *Xi Jinping zongshuji de dushu guan* 习近平总书记的读书观.

In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:

<http://theory.people.com.cn/n1/2020/0608/c40531-31738910.html>.

Jianding zhichi zhongyang xiu xian jianyi, zheshi lixing ye shi xinyang 坚定支持中央修宪建议，这是理性也是信仰. In: *Xinhua wang* 新华网 [online]. 2018 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z:

http://www.xinhuanet.com/comments/2018-02/26/c_1122456995.htm.

Jing Qi 井琪, Cui Xiantao 崔宪涛. *Chuancheng he falang zhonghua youxiu chuantong wenhua* 传承和弘扬中华优秀传统文化. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2015 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://theory.people.com.cn/n/2015/0722/c83859-27343299.html>.

Lingdao ganbu 领导干部. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z:

<https://baike.baidu.com/item/领导干部>

Murong Xuecun 慕容雪村. *Xi Jinping de xuanzexing fanfu* 习近平的选择性反腐. In: *Niuyue shibao zhongwen wang* 纽约时报中文网 [online]. 2015 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z:

<https://cn.nytimes.com/opinion/20150119/c19murong>.

Qionglai jianyu jiang chuantong guoxue wenhua rongru dao jianyu guanli 邛崃监狱将传统国学文化融入到监狱管理. In: *Guangdong sheng jianyu guanliju* 广东省监狱管理局 [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:

http://gdjyj.gd.gov.cn/newscenter/szyl/content/post_2656642.html.

Si da kaoyan 四大考验. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z:

<https://baike.baidu.com/item/四大考验>.

Si da weixian 四大危险. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z:

<https://baike.baidu.com/item/四大危险>.

Song Pu shan ren gui Xinluo 送朴山人归新罗. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29].

Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/送朴山人归新罗/9755520>.

Song Pu shan ren gui Xinluo 送朴山人归新罗. In: *Sou yun wang* 搜韵网 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://sou-yun.cn/Query.aspx?type=poem1&id=5190>.

Wang Liyan 王立言. *Xi Jinping „ru lü bing bo, ru lin shenyuan“ shi dui guanyuan zuihao de dingzhu* 习近平“如履薄冰，如临深渊”是对官员最好的叮嘱. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2013 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://opinion.people.com.cn/n/2013/0320/c1003-20851956.html>.

Wei zhonghua minzu weida fuxing tigong genben fazhi baozhang – „zhonghua renmin gongheguo xianfa xiuzhengan dansheng ji “为中华民族伟大复兴提供根本法治保障——《中华人民共和国宪法修正案》诞生记. In: *Xinhua wang* 新华网 [online]. 2018 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/2018-03/12/c_1122527325.htm.

„Xi Jinping guanyu tongchou yiqing fangkong he Jinci shehui fazhan zhongyao lunshu xuanbian“ zhuyao pianmu jieshao 《习近平关于统筹疫情防控和经济社会发展重要论述选编》主要篇目介绍. In: *Xinhua wang* 新华网 [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/politics/leaders/2020-10/09/c_1126586686.htm.

Xi Jinping: jianchi „laohu“, „cangying“ yiqi da 习近平：坚持“老虎”、“苍蝇”一起打. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2015 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://cpc.people.com.cn/xuexi/n/2015/0814/c385474-27461341.html>.

Xi Jinping: juesheng quanmian jiancheng xiaokang shehui duoqu xin shidai zhongguo tese shehuizhuyi weida shengli – zai zhongguo gongchandang dishijiuci quanguo daibiao dahui shang de baogao 习近平：决胜全面建成小康社会 夺取新时代中国特色社会主义伟大胜利——在中国共产党第十九次全国代表大会上的报告. In: *Zhongguo zhengfu wang* 中国政府网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.gov.cn/zhuanti/2017-10/27/content_5234876.htm.

Xi Jinping zai shiba jie zhongyang zhengzhiju diyi ci jiti xuexi shi jianghua 习近平在十八届中共中央政治局第一次集体学习时讲话. In: *Zhongguo zhengfu wang* 中国政府网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: http://www.gov.cn/ldhd/2012-11/19/content_2269332.htm.

Yishixingtai gongzuo 意识形态工作. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/意识形态工作/10337134>.

Yong shi 咏史. In: *Baidu* 百度 [online]. [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://baike.baidu.com/item/咏史/18113779>.

Yong shi 咏史. In: *Sou yun wang* 搜韵网 [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://souyun.cn/Query.aspx?type=poem1&id=28894>.

Zeng Xiangmin 曾祥明. *Ruhe bawo „dang mei xing dang“ san ge guanjian* 如何把握“党媒姓党”三个关键. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2016 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://theory.people.com.cn/n1/2016/0309/c40531-28185505.html>.

Zhang Xinxin 张辛欣. *Shijiu da daibiao tan „liang ge yibai nian“ fendou mubiao* 十九大代表谈“两个一百年”奋斗目标. In: *Renmin wang* 人民网 [online]. 2017 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://politics.people.com.cn/n1/2017/1021/c1001-29600900.html>.

1992 nian Deng Xiaoping nan xun jianghua (quanwen) 1992年邓小平南巡讲话(全文). In: *Xuanjiang jia wang* 宣讲家网 [online]. 2018 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://www.71.cn/2018/0129/984317.shtml>.

《滕文公上 - Teng Wen Gong I》. In: *Chinese Text Project* [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://ctext.org/mengzi/teng-wen-gong-i>.